

ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ διὰ τὰ ἑξωτερικὰ φρ. χρυσῶ 10.
διὰ τὰ ἑσωτερικὰ δραχμαὶ 10.
Πᾶς συνδρομητὴς θεωρεῖται καὶ μέλος τοῦ Συλλόγου ἀπὸ τὸν ἄνωθεν ἄνευ ἐπέρας ὑποχρεώσεως.

ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ τοῦ Συλλόγου εἶνε ἐν τῇ συνοικίᾳ Πλάκας ἀρ. 5. παραπλευρῶς τῇ Δημοτικῇ Σχολῇ τῇ ἐν τῇ δόρῃ Ἀδριανῶν. Τὰ χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1889.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Τὸ ἱερὸν κήρυγμα εἰς τοὺς Πειραιῶς καὶ Ἀθηναίους. — Δύο ποιήματα Ἀχιλλέως Παράσχου. — Τί ἐκ τῆς ἱστορίας διδάγματα ὑπὸ Χαρισίου Παπαμάγου. — Ἡ χριστιανικὴ κοινοκτημοσύνη ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Δ. Μαρτίνου. — Ὅπου ὁ πλοῦτος φέρει θάνατον καὶ ἡ πτωχὴ ζωὴν, ποίημα Σαφροῦς Λεοντιάδου. — Ἐξ ἀνεκδότου ἡμερολογίου ὑπὸ Μ. Γαλαροῦ. — Τὸ Γ'. κεφάλαιον ἐκ τῆς τοῦ Ἰακώβου ἐπιστολῆς. — Δωρὰ Γρηγορίου Γώγου. — Δωρὰ Ἀνωμόμου ἐκ Λέσβου. — Ἐνωσις καὶ συνεργασία ὑπὸ Κ. Διαλειμά. — Τὴ δὲ περιέχει εἰς τὸ προσεχὲς φύλλον ἡ Ἀναπλάσις. — Ὄλυ καὶ προβαίνομεν. — Ἐγκύκλιος ταμιῶν. — Ἀλληλογραφία.

ΤΟ ΙΕΡΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΝΑΟΥΣ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Ἐχάρημεν, καὶ τὴν χαρὰν μας δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ διαχύσωμεν καὶ διὰ τῶν στηλῶν τῆς Ἀναπλάσεως, ὅπως γείνη καὶ χαρὰ ὕλων τῶν συνδρομητῶν τῆς. Ἐχάρημεν, ὅταν, ἀναγνόντες τὰ ἡμερήσια φύλλα τῆς προτελευταίας τῶν παρελθουσῶν κυριακῶν τοῦ τρέχοντος τεσσαρακονθήμερου, ἴδωμεν τόσους καὶ τόσους κηρύττοντας εἰς πάντας σχεδὸν τοὺς ναοὺς τῶν Ἀθηνῶν καὶ εἰς πολλοὺς τοῦ Πειραιῶς. Τὸ πρᾶγμα σπάνιον, εἴαν μὴ πρωτοφανές, ἐν Ἑλλάδι.

Ἴδου ὁ κατάλογος τῶν κηρυξάντων κατὰ τὴν κυριακὴν τῆς 26 Νοεμβρίου.

Ἐν Πειραιεῖ. Εἰς τὸν ναὸν τῆς ἁγίας Τριάδος ὁ ἱεροκήρυξ τοῦ νομοῦ καὶ μέλος τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ τμήματος τῆς Ἀναπλάσεως κ. Ἱερ. Μητροπόπουλος. Εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου ὁ ἀρχιμανδρῆτης κ. Ἱερώνυμος Βλαχάκης.

Ἐν Ἀθῆναις. Εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Διονυσίου ὁ ἀρχιγραμματεὺς τῆς ἱερᾶς Συνόδου καὶ μέλος τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ τμήματος τῆς Ἀναπλάσεως κ. Γεννάδιος Παναγιωτόπουλος. Εἰς τὸν τῆς Χρυσοσπηλαιώσεως ὁ ἱεροκήρυξ τῆς Ἀναπλάσεως κ. Φίλιππος Παπαδόπουλος. Εἰς τὸν τῶν ἁγίων Ἀναργύρων ὁ εἰδικὸς γραμματεὺς τῆς Ἀναπλάσεως κ. Θεόφιλος Κόντης. Εἰς τὸν τοῦ ἁγίου Νικολάου ὁ καθηγητὴς κ. Ἰωάν. Μεσολοργᾶς. Εἰς τὸν τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου ὁ πρῶην Κεφαλληνίας. Εἰς τὸν τῆς Μητροπόλεως ὁ ἀρχιμανδρῆτης κ. Παρθένιος Δημητρόπουλος. Εἰς τὸν τῶν ἁγ. Θεοδώρων ὁ πρεσβύτερος κ. Ι. Μαρτίνος. Εἰς τὸν τῆς Ῥόμβης ὁ ἀρχιμανδρῆτης κ. Γρηγόριος Καρατζᾶς. Εἰς τὸν τῆς Καπνικαρέας ὁ ἀρχιμανδρῆτης κ. Ἀγαθέγγελος Τσαβέλας. Εἰς τὸν τῶν Ταξιαρχῶν ὁ διάκονος κ. Τιμόθεος Οἰκονομόπουλος. Εἰς τὸν τοῦ ἁγ. Σπυριδωνος ὁ διάκονος κ. Ηελέγιος Κανελλόπουλος. Εἰς τὸν τῶν ἁγ. Ἀποστόλων ὁ κ. Γεώργιος Λαγαρόπουλος. Εἰς τούτους προσθέσατε καὶ τὸν κ. Μακράκη, ὅστις κηρύττει δις καθ' ἑκάστην Κυριακὴν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς σχολῆς του, καὶ τὸν κ. Φιλάρετον, ὅστις κηρύττει εἰς τὰ χωρία, καὶ ἔχετε τὸ ὅλον δεκαεὶ κήρυκας τοῦ θείου λόγου.

Τώρα θὰ εἰπωσιν ἴσως τινὲς ἀναγινώσκοντες ταῦτα τὸ σὺνηθεὺς τοῦτο, ὅτι οὐκ ἐν τῷ πολλῷ τὸ εὔ. Ναί, βεβαίως ἀλλ' ὅμως ἀληθεύει καὶ τοῦτο, ὅτι ἐκ τῶν πολλῶν τὸ εὔθιότι ἐκ τῶν πολλῶν πολιτευομένων ἀναδείκνυνται οἱ ἄριστοι πολιτευταί, καὶ ἐκ τῶν πολ-

λῶν στρατευομένων οἱ ἔνδοξοι στρατιωτικοί, καὶ ἐκ τῶν πολλῶν ποιούντων οἱ μεγάλοι ποιηταί, καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν οὕτω. Ὁμοίως λοιπὸν καὶ ἐκ τῶν πολλῶν ἱεροκηρύκων κηρυττόντων θὰ ἀναδειχθῶσιν οἱ ἔξοχοι ἱεροκήρυκες. Ὁμολογοῦμεν ὅτι μεταξὺ τῶν κηρυξάντων, ὧν ἀνωτέρω ἐμνήσθημεν τῶν ὀνομάτων, εἰσὶ πολλοὶ ἔξιοι τοῦ προορισμοῦ τῶν. Ἄλλ' ἐὰν γενικῶς ἢ ἐκκλησίᾳ ἡμῶν στερεῖται μεγάλων ἐν γένει δητόρων, εἰς λόγος, ὁ καὶ μέγιστος, εἶνε καὶ οὗτος, ὅτι ὁ ἄμβων παρ' ἡμῶν, ὅστις ἐστὶ θῆκη εἰς τόσον κεντρικὸν μέρος καὶ τόσον ὑψηλῆ, διὰ τὴν χεῖρ ἐκ τοῦ ὕψους του τὸν ἄμβρον τῶν χριστιανικῶν ἀληθειῶν εἰς τὰς διψώσας καρδίαις τῶν πιστῶν καὶ διὰ τὴν ἦν τὸ ἐξ αὐτοῦ κήρυγμα τὸ κέντρον τῶν λειτουργιῶν, ὁ ἄμβων παρ' ἡμῶν ἐμεινε μέχρι τοῦδε βωβῆς κηρυττόντων, ἢ σχεδὸν βωβῆς, ὡς καὶ τὸ βῆμα ἐκεῖνο τῆς Πηνυκῆς ἐπὶ πολλοὺς ἤδη αἰῶνας. Χαλκεύων τις γίνεται χαλκεὺς καὶ κήρυξ κηρύττων. Ἴδετε τοὺς δικηγόρους καὶ τοὺς βουλευτάς· ἐπειδὴ συνήθως ὁμιλοῦσιν, εἰσὶ πλείστοι εὐγλωττότατοι καὶ τερετέξουσι λόγοι, ὡς αἱ χελιδόνες, καὶ κόπτουσι καὶ ῥάπτουσι πλείονα ἢ αἱ ψαλλίδες καὶ αἱ ἡραπίδες τῶν ἡρατῶν μας. Ἴδοὺ λοιπὸν ἐν μέγα καλῶν, τὸ ὁποῖον θὰ μᾶς δώσῃ ἡ ἐνέργεια τοῦ κηρύγματος, καλοὺς κήρυκας. Καὶ ἂς μὴ εἴπῃ τις ὅτι ἡ σχολὴ μόνη μορφώνει τοὺς ἐργάτας· τούτους μορφώνει τὸ ἔργον κυρίως.

Τὸ κήρυγμα, διὰ τὴν φέρῃ τὰ εὐάρεστα ἀποτελέσματά του, πρέπει νὰ γίνηται παρὰ ἐναγρέτων κηρύκων· εἰ δὲ μὴ, κήρυξ, ἔστω καὶ ὁ εὐγλωττότατος, ἀναίρων τοὺς λόγους διὰ τῶν ἔργων του, προτιμότερον εἶνε νὰ σιγῇ παρὰ νὰ κηρύττῃ· διότι οὐδὲν οἱ ἄνθρωποι μισοῦσι πλέον τοῦ ὑποκριτοῦ, καὶ τὸ μίσος τῶν ἀνεπισθίτως μεταβαίνει ἐκ τῶν προσώπων καὶ εἰς τοὺς λόγους, οὓς ἔχουσιν εἰς τὸ στόμα των, ἀδιάφορον ὅτι δὲν εἶνε οὗτοι λόγοι των, ἀλλὰ λόγοι τοῦ Ἐυαγγελίου, λόγοι τοῦ Θεοῦ.

Τὸ κήρυγμα ἀκόμη πρέπει νὰ γίνηται παρὰ σοφῶν κηρύκων· διότι ὁ ἱεροκήρυξ δὲν εἶνε διδάσκαλος ἀμαθῶν παιδῶν προσώρισται ὡς διδάσκαλος καὶ αὐτῶν τῶν διδασκάλων καὶ αὐτῶν τῶν ἐν ἄλλοις κλάδοις σοφῶν. Ἄν λοιπὸν θέλωμεν σοφοὺς τοὺς τῶν παιδῶν διδασκάλους, πολλὰ μᾶλλον τοιοῦτοι πρέπει νὰ

ᾧσιν οἱ ἱεροκήρυκες. Ὁ ἱεροκήρυξ πρέπει νὰ ἦν καλλιτέχνης τοῦ λόγου, διότι ἄλλως, ἀηδῶς κλάττων τοὺς λόγους του, παρέρχει τὴν ἀηδῶν καὶ εἰς αὐτὰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀκουόντων, ἥτις ἀναισθηθῆτως μεταβαίνει καὶ εἰς τοὺς θεοὺς λόγους, οἵτινες καὶ μὲν εἰσὶ καὶ ἐκτοῦδε ἱερώτατοι, εἰσὶν αὐτὴ ἡ φυσικὴ τῆς ψυχῆς μας τροφή, τὸ γάλα τῆς, ὁ ἄρτος τῆς, ὁ οἶνός τῆς, τὸ γλυκύσματί τῆς, ἀλλ' ὅμως οἱ τοιοῦτοι εἰς τὸ στόμα ἀμαθῶν καὶ ἀτέχνων ἱεροκήρυκων βιβλοῦνται, καὶ μέγιστα ἂν συμβῆσιν καὶ ὁ λέγων νὰ ἔχη βίβλον βίου, καὶ γίνονται, οὐκ ἐπὶ τροφὴν παρασκευαζομένη ἀπὸ καλῶν μὲν κρηῶν, ἀλλὰ μετὰ σισηπιῶν οὐσιῶν καὶ ἐν βορβορώδει λέβητι. Ἄλλο ὅλη καὶ ἄλλο τέχνη παρασκευάζουσα τὴν ὕλην. Ἄν ἐκ τῶν μαθητῶν ἐκτίσθῃ ὁ Παρθενίων, ἄνθρωπος ἄνευ καλαισθησίας καὶ ἀμαθῆς τῆς ἀρχιτεκτονικῆς δὲν δύναται, οὐδ' ἐκ χρυσοῦ ἐὰν κτίξῃ, νὰ κτίσῃ ἀνεκτὸν οἰκοδόμημα. Ἐνθὺ ἡ τέχνη ἐξενεργεῖ καὶ τὴν εὐτελεστέραν ὕλην, ἢ ἀτεχνία καὶ τὴν πολυτιμότεραν ἐξυτελεῖ καὶ ἀποδεικνύεται καὶ ἐνταῦθα πόσον ὑπέροκειται ὑπὲρ τὴν ὕλην τὸ πνεῦμα, οὕτως καὶ ἡ τέχνη εἶνε ἔγκορον.

Π ρ ο σ ο χ ῆ λ ο ι π ὸ ν μ ῆ ἔ ξ ε υ τ ε λ ῶ σ ω μ ε ν τ ὸ θ ε ῖ ο ν κ ῆ ρ υ γ μ α .

Καὶ μεθ' ὅλα ταῦτα ὅμως τὸ ἀρξίμενον ἔργον εἶνε ἔργον κάλλιστον καὶ πολλῆς χάριτος πρόξενον· ἀφείλομεν δὲ νὰ συγκαταβῶμεν τοὺς πρωτότως ἀναδειχθέντας τοῦτο καὶ τὸν νέον μητροπολίτην μας κ. Γερμανόν, εἰς τὴν ὑποκίνησιν τοῦ ὁποῖου, ὡς τὰ πολλὰ, ἀφείλεται ἡ θερησκευτικὴ αἰτη κίνησις, καὶ νὰ ἐκρηθῶμεν αὐτῷ, καθὼς Γερμανὸς ἦτο ὁ πρωτοστατήσις εἰς τὴν πολιτικὴν ἀναβίωσιν τοῦ ἔθνους, οὕτω, Γερμανὸς καὶ αὐτός, νὰ πρωτοστατήσῃ εἰς τὴν θερησκευτικὴν καὶ ἠθικὴν αὐτοῦ ἀναίπλασιν. Ἄν πιστεύομεν νὰ ἔχη τις τόσον μοχθηρὰν καρδίαν, ὥστε νὰ μὴ εἴπῃ μετ' ἡμῶν. **Κ.**

Δ Ο Σ
(ἀφιερῶνται εἰς τὰς ἑαυρίδας)
Α.

Δός, δός, Κυρία! Ἄνοιξε, ἂν ὄχι τὴν καρδίαν, Ἐυλόγηστον τὴν χεῖρα·
Παραίτησε τὸ περιττὸν δι' ὄραν μόνον μέλαν,
Κ' ἡμέρας θὰ τραφῇ πολλὰς μήτηρ ἄμοδ καὶ χήρα ...

Δός ... Μειδιᾷ καλλίτερον καὶ τῆς Λιζιῆ (1) ἀκόμα
Τὸ χεῖλος κόρης δουραχῶς, τοῦ θορακοῦ τὸ στόμα.
Β.

Ἐνδόσου, ὡς πολυτελεῖ ἐσθῆτα ἡγεμόνων,
Ὅλην τὴν ἀνακαύσιν, ἢν εἰς πτωχῶν θὰ δώσῃ,
Καὶ φέρε ὡς διάδημα τῶν ὀρφανῶν τὸν πόνον!
Μ' ἐνδυμασίαν ὡς αὐτὴν τὸ κάλλος θ' ἀνυψώσῃ,
Καὶ θέλεις ἰδῆ λαυτὴν εἰς κάτοπτρον, ὁποῖον
Ἄν εἶδε μήτε ποιητὴς ποτὲ εἰς ὀπτασίαν ...

Γ.
Δός εἰς τὴν μονοσύλλαβον λέξιν αὐτὴν θὰ εἶδῃς,
Ὅτι φυλάττει τούρανοδ ζηλότυπον τὸ δῶμα·
Ὅτι ἀκόμη ἀγνοεῖς, ἀκόμη δὲν ἠξέουρες,
Καὶ κἄτι καὶ τοῦ ἔρωτος καλλίτερον ἀκόμα!
(1886) Α. ΠΑΡΑΣΧΟΣ

ΧΑΡΙΣΙΟΥ ΠΑΠΑΜΑΡΚΟΥ
ΤΑ ΕΚ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Ἡ ἐπισταμένη μελέτη τῆς ἱστορίας δύναται πολὺ νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἐπανόρθωσιν τοῦ βίου τῶν ἀνθρώπων, διότι ἐξ αὐτῆς πορίζεται τις πολλὰ καὶ σοφὰ βιωτικὰ διδάγματα (2).

Ἐκ τῆς ἱστορίας οἱ ἄνθρωποι μαθαίνουν ὅτι οὐδὲν τῶν ἐν ἀνθρώποις γίνεται εἰρη καὶ ὡς ἔτυχεν· ἀλλὰ πάντα τὰ τε κατὰ λόγον καὶ τὰ παρὰ λόγον νομιζόμενα, τελεσιουργοῦνται ἐκ τινῶν αἰτιῶν, αἵτινες ἅμα λόβισσι ποτε ὑπαρξῆν, κατ' ἀνάγκην, κειμένην ἐν τῷ διοργανισμῷ τοῦ Σύμπαντος, πάντως θὰ παραγῶσιν τὰ ἀνάλογα αὐταῖς ἀποτελέσματα (3). Ἄλλ' αἱ αἰτίαι αὐταὶ δὲν εἶνε ἐξ ἴσου εὐκατάληπτοι, διότι τινὲς μὲν αὐτῶν εἶνε καταφανέσταται, ἄλλαι σφόδρα δύσληπτοι καὶ οὐκ ὀλίγαι καὶ τέλει ἀπερίληπτοι, ἕτε ἐκ παμπόλλων καὶ μετ' ἀλλήλων ὅσον ἐνδέχεται ἀφανῶς συμπεπλεγμένων καὶ εἰς ἕν ὁμοίομορφον ὅλον συνυφασμένων στοιχείων συναπαρτιζόμεναι. Καὶ οἱ μὲν φιλοπονώτεροι καὶ φιλομαθέστεροι τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ἀδῆλων τούτων καὶ εἰς τὰ ζοφερώτατα βέδη τῶν γεγονότων κερουμένων αἰτιῶν, σὺν ἕκαστῳ ὑπομονῇ, ἀνιχνεύοντες τὰ τε μύχια ἐκάστου γεγονότος καὶ τὰ μετ' αὐτοῦ εἰς ἔγγυδαν εἴτε καὶ πόρωθεν ἐξηρημένα, εὐρίσκουσι τὰ ἴχνα ἐν τῇ πολυδαίδαλῳ ταύτῃ καὶ ὅπως ἀφανεῖ περιπλοκῇ αὐτῶν καὶ σαφῶς κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον καθορίζουσι τὴν οὐ-

σίαν, τὴν δύναμιν καὶ τὸν ἐφ' ἐκείστου τῶν γεγονότων ἰδιάζοντα τρόπον τῆς ἐπιδράσεως αὐτῶν· ἀλλ' οἱ ἡθρομώτεροι καὶ ἀμυνοστέροι ἀποδίδουσι τὰ τοιαῦτα γεγονότα εἰς τὴν τύχην ἢ τὴν ἐλεμεινὴν, ἢ τὸ αὐτόματον τὴν ἄγνοιαν καὶ τὴν ἡθρομῆν αὐτῶν περὶ τὴν ζήτησιν τῶν ἀληθινῶν αἰτιῶν διὰ τῶν ἀορίστων τούτων ἐννοιῶν ἐπικαλοῦνται. Ἡ τοιαύτη τῶν ἐν τοῖς ἀνθρώποις γινουμένων ἀντιλήψις εἶνε οὐ μόνον σφαλερὰ ἀλλὰ καὶ ὅπως βλαπτικὴ. Καὶ σφαλερὰ μὲν, διότι αἱ λέξεις τύχη, ἐλεμεινὴ, αὐτόματον καὶ αἱ ταῦται παρόμοιαι, αἵτινες ὑπὸ τῶν πολλῶν συχρότατα ὡς αἰτίαι τῶν ἐν ἀνθρώποις συμβαινόντων ὑπολαμβάνονται, οὐδὲν οὐσιῶδες δηλοῦσιν, οὐδὲν ἀντικειμενικὴν ὑπαρξῆν ἐν τῷ κόσμῳ τῶν πραγμάτων ἔχον ὑπεμφαίνουσιν, ἀλλ' εἶνε ψιλοὶ τῆς διανοίας τύποι, ἐν οἷς κάμπολλαι τῆς διανοίας καὶ τοῦ συναισθήματος ἡμῶν φύσιν μίγδην κερυμέναι ἀδυναμία καὶ τυφλώσεις ἐμπεριλαμβάνονται. Ἡ ἀμάθεια, ἡ ἀκρισία, ἡ δεισιδαιμονία καὶ ἡ ἀταλαιπωρία περὶ τὴν ἐξαιτίαν τῶν ἐν ἀνθρώποις γινουμένων, ὑποκρύπτονται ὑπὸ τὰς οὐδὲν οὐσιῶδες σημαίνουσας ταύτας λέξεις τύχη, ἐλεμεινὴ καὶ τὰς παρομοίας αὐταῖς. Βλαπτικὴ δὲ εἶνε ἡ τοιαύτη τῶν ἐν ἀνθρώποις ἀντιλήψις, διότι ὅταν ταῦτα εἰς τύχας καὶ εἰς αὐτόματα καὶ εἰς ἐλεμεινὰς, εἰς ἀορίστους τουτέστι καὶ σκοτεινὰς καὶ ὅπως ἀκατάληπτους ἀρχὰς ἀνάγονται, οὐδέμια τότε ἀνάγκη ὑφίσταται πλέον τῆς ἐπιμόνου ἐκζητήσεως καὶ τῆς ἐδοτόχου ἐνδρέσεως τῶν ἀληθινῶν αἰτιῶν ἐκάστου τῶν γεγονότων παρίστανται δὲ τότε εἰς τὴν ἐπισκοποῦντα αὐτὰ ὡς τινα ἀποκνήματα ἰδιοτροπίας καὶ αὐθιγροσύνης τῶν κενῶν τούτων καὶ ὅπως ἀπεριλήπτων νομοδιοικητικῶν δῆθεν ἀρχῶν τῆς ἐλεμεινῆς καὶ τῆς τύχης καὶ τοῦ αὐτομάτου, ὅπως ἄσχετα πρὸς ἐμφρονὰς τινὰς καὶ ἀμεταβλήτους καὶ ἀείποτε τὰς αὐτὰς ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ἐπαραλαμβάνομεν ἀρχὰς, ὡς ὅπως ἀνεξάρτητα ἀπ' ἀλλήλων, ἀσκόπως εἰσερχόμενα εἰς τὸν κόσμον, τυφλῶς πορευόμενά δι' αὐτοῦ καὶ ἀσήμως ἐξερχόμενα ἐξ αὐτοῦ, οὐδὲν ἴχνος τῆς διαβάσεως αὐτῶν ἐγκαταλείπουντα. Ὅταν δὲ τὰ ἀνθρώπινα γεγονότα οὕτω κατασταθῶσιν ἐν τῇ συνειδήσει τῆς ἀνθρωπότητος, τότε πλὴν

1 Ῥάπτρια τοῦ σοφοῦ.
2 (Πολύβιος 1, 85, 1, 1, 4)
3 (Πολ. 2, 88, 5.)

των άλλων και οὐδέποτε οὐδαμῶς ἢ γνώσεις αὐ-
των εἶναι δυνατόν νὰ συντελέσῃ πως εἰς τὴν
ἐπαυρόθωσιν τοῦ βίου ἡμῶν διότι αὕτη πέφυ-
κε νὰ συντελεῖται μόνον ἐκ τῆς βαθύτης γνώ-
σεως τῶν ἀληθι: Ὡν αἰτίων, ἔτινα πάντως ὑπάρ-
χουσιν εἰς τὰ καθ' ἕκαστον πραττόμενα. (1) Ἀλλὰ
πρὸς τὴν ἐρευναν καὶ τὴν εὐρεσιν τούτων ἀπαι-
τεῖται, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐλέχθη, σύμφυτος τις
δύναμις πνευματικῆ, φιλοπονία καὶ πολυμάθεια·
ἀλλ' ὅταν στερεῶνται τούτων οἱ τὰ ἀνθρώπι-
να διερευνῶντες, ἐπειδὴ δὲν εἶναι δυνατόν
πλέον νὰ ἐκτιμῶσι προσηκόντως τὴν ἀξίαν καὶ
τὴν δύναμιν τῶν περιστάσεων, καθ' ἧς πράξεις
τις τελεῖται, οὐδὲ τὰ ἐλατήρια ὑφ' ὧν ἔγονται
ἢ τε πρώτων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ συνεργῶντες
καὶ οἱ πρὸς αὐτὸν πολεμῶς διακείμενοι, οὐδὲ
τὴν σύμφυτον πνευματικὴν δύναμιν καὶ τὴν
ποιότητα τοῦ χαρακτήρος καὶ τὸ βῆθος τῶν
γνώσεων τῶν δρώντων προσώπων, οὐδὲ τὸν
εὐστοχον καὶ εὐκαιρον τρόπον τῆς συναρμογῆς
πάντων τούτων τῶν στοιχείων, ἐξ ὧν πᾶσα
σπουδαία πράξις συναπαρτίζεται, τότε βεβαίως
εἰ μ α ρ μ ε ν α ς τινὰς καὶ τ ὄ χ α ς καὶ α ὕ-
τ ὄ μ α τ α καὶ κ α ι ρ ο ὗ ς θὰ ὑπολαμβάνωσιν
ὡς ἀρχὰς τῶν πράξεων ἐκείνων, αἵτινες εἶναι
ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀποτελέσματα, δὲ μὲν τῆς ἀγ-
χνοίας τοῦ λογισμοῦ, τῆς προνοίας, τῆς φιλο-
πονίας, τῆς δραστηριότητος καὶ ἐν γένει τῆς
ἐξόχου προσωπικότητος τῶν χειριζόντων τὰ καθ'
ἕκαστον πράγματα (2) ὅτε δὲ τῆς ὑψίστης φιλο-
πατρίας (3), τῆς μακροχρονίου ἀσκήσεως καὶ
τῆς καταπληκτικῆς τόλμης ἀρχόντων τε καὶ ἀρ-
χομένων (4), καὶ συνηθέστατα τοῦ ἑξαίσιου τοῦ
πολιτεύματος διοργανισμοῦ (5).

Ἀλλὰ πλὴν τούτου καὶ καταπλησσομένοι οἱ
ἄνθρωποι ἐνίοτε ἐκ τοῦ μεγέθους τῶν ἐγχειρη-
μάτων καὶ ἐκ τῆς ὕλης ἀνεκτίστον ἐπιτυχοῦς
ἐκβάσεως πραγμάτων δυσχερεστάτων καὶ ὕλης
ἀσυνήθων, εὐκόλως παρᾶγονται εἰς τὸ νὰ ὑ-
παλαμβάνωσι τὸν ταῦτα πρῶτοντα ὡς εὐτυχή-
τινα κατορθῶντα τὰς ἐπιβουλὰς αὐτοῦ παρα-
λόγως καὶ ἐκ ταυτομάτου καὶ οὐχὶ διὰ τῶν
δυνάμεων τῶν συνήθως τοῖς ἀνθρώποις ὑπαρ-
χουσῶν νομίζουσι δὲ οὕτω οἱ θαυμασταὶ αὐ-

(1) (37, 4.)
(2) (10, 5, 8, 23, 4, 32, 1β, 3, 8, 12, 2, 10, 9,
2, 11, 16, 4, 15, 34 καὶ 35).
(3) (1, 59, 6).
(4) (1, 60, 3 καὶ 82).
(5) (40, 14, 5, 1, 64, 2.)

τοῦ ὅτι ἐξαιρουσι τὴν ἀξίαν καὶ θειότερον καὶ
θαυμαστότερον αὐτὸν ἀποφαίνουσιν, ἀγνοοῦν-
τες ἀμφότερα καὶ ὅτι θ ε ι ὀ τ α τ ο ι ἄ ν θ ρ ε ς
καὶ τ ὄ θ ε ὶ ὠ π ρ ο σ φ ι λ ἔ σ τ α τ ο ι εἶνε
μόνον οἱ εὐλόγιστοι καὶ οἱ φρόνες ἔχοντες καὶ
ὅτι θαυμασταὶ καὶ ἐπαινεταὶ εἶναι μόνον ἐκεῖ-
ναι αἱ πράξεις τῶν ἀνθρώπων, αἵτινες οὐχὶ
ὑπὸ τοῦ αὐτομάτου οὐδὲ ὑπὸ τῆς τύχης ἀλλ'
ὑπὸ τοῦ ἐξόχου τοῦ καὶ τῶν βαθύτων φρενῶν
συντελοῦνται (1).

Η ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΚΤΗΜΟΣΥΝΗ

Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας αἱ κοινωνικαὶ ἀνισότη-
τες ἀπασχολοῦσι τὰ πνεύματα εἰ' περ ποτὲ καὶ
ἄλλοτε. Ὁ πολιτισμὸς, προϊόντος τοῦ χρόνου,
ἀντὶ νὰ διευκολύνη τὸν βίον, ἐδυσχάισεν αὐ-
τὸν εἰς βαθμὴν ἀπίστευτον, καὶ περιέστησε τοὺς
ἀνθρώπους εἰς θέσιν, ὡστε νὰ μὴ μένωσι παν-
τάπασιν εὐχαριστημένοι ἐκ τοῦ ἔργου τῶν ἢ
τοῦ κλήρου τῶν. Μέρος μὲν τούτων εἶναι πλού-
σιοι, μέρος δὲ πτωχοί, καὶ ἡ κατάστασις αὕτη
γενεῖ οὐχὶ ὀλίγην ἀνησυχίαν καθ' ὅλας δὲ τὰς
χώρας, ἐνθα μάλιστα δεσπόζει ὁ πολιτισμὸς, οἱ
ἄνθρωποι παντοιοτρόπως ζητοῦσι νὰ ἐξέωρσι
μέσα, δι' ὧν νὰ ἐγαυρίσωσιν ἰσότητά τινα ἐν τῇ
τοιαύτῃ καταστάσει τοῦ βίου. Πειρωμένοι τινες
νὰ πείσωσι τοὺς ἄλλους ὅτι ὑπάρχει ἐν τῷ κόσμῳ
ποσότης χρυσοῦ, ἣτις ἐξ ἑσῶν διαφυρομένη
θὰ ἐδίδεν εἰς ἕκαστον τὴν εὐπορίαν χωρὶς με-
ριμῶν καὶ ἀγῶνων. Οἱ τοιοῦτοι ἀπατῶνται με-
γάλως. Ὁ πλοῦτος δὲν εἶναι συσσωρευτής ἀγα-
θῶν πρὸ μακροῦ χρόνου γενομένη, ἀλλ' εἶνε
τὸ ἀδιάλειπτον προῖόν τῆς καλλιέργειας τῆς γῆς
καὶ τῆς φιλοπονίας τῶν μυνῶν καὶ τοῦ ἐγκε-
φάλου. Λαὸς ὅστις ἤθελε παραδοθῆ εἰς τὴν φυ-
γοποιίαν καὶ ἀκηρίαν, θὰ κατέστρεφε βεβαίως
τὸν πλοῦτόν του.

Ἐν τῇ μελέτῃ τοῦ ζητήματος τούτου ἔνδια-
φέρει εἰς ἡμᾶς νὰ γνωρίζωμεν, ἐὰν ὁ χριστι-
ανισμὸς δύναται νὰ προσφέρῃ οὐρανὸν βοή-
θειαν εἰς τὰ πλήθη τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες ἀ-
γωνίζονται περὶ ὑπέροχους. Πολλοὶ ὑπεστήρι-
ξον ὅτι ἡ χριστιανικὴ θρησκεία, προκειμένου περὶ
τοῦ ζητήματος τούτου, δὲν γνωρίζει ἄλλο φάρ-
μακον θεραπείας εἰ μὴ τὴν ἐλεημοσύνην καὶ

(1) (10, 2, 4, 18, 28, 4.)

τὴν ὑπομονήν, καὶ ὅτι ἀφοῦ ὁ Ἰησοῦς Χρι-
στὸς ἐκήρυξεν εἰς τοὺς μαθητὰς του, ὅτι θὰ
ἔχωσι πάντοτε μεθ' ἑαυτῶν τοὺς πτωχοὺς, μά-
ταιον εἶνε νὰ ἐπιβίῃ τις κρείσσονα κατάστα-
σιν τῆς νῦν ὑπαρχούσης. Ἀλλ' εἶνε φοβερὰ
πλάνη νὰ περιορίξῃ τις οὕτω τὰς διδασκα-
λίας τοῦ Εὐαγγελίου τὸν ναυτιῶν ὁ χριστιανι-
σμὸς χορηγεῖ τὰ οὐσιωδέστερα στοιχεία πρὸς
λύσιν τοῦ προβλήματος τούτου τῆς ἀνισότη-
τος. Ὁ χριστιανισμὸς ἦν, ἐστὶ καὶ ἔσται τὸ ἄ-
ριστον καὶ δραστηκώτατον μέσον τῆς τοῦ κόσ-
μου εὐδαιμονίας. Εἶνε ἀναντίρρητον ὅτι ὅπου
αἱ ἀρχαὶ αὐτοῦ κατενοήθησαν καὶ ἐφηρμόθη-
σαν, ἐκεῖ παρήγαγεν ὅ,τι ἀγαθὸν μέγα καὶ
θαυμαστὸν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων. Ὁ χριστι-
ανισμὸς μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐδίδαξε καὶ τὴν κοι-
νοκτημοσύνην ὅθεν ἀμέσως μετὰ τὴν Πεν-
τηκοστήν οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ τῆς Ἰουδαίας
ἀπεφάσισαν νὰ καταστήσωσι τὰ ἀγαθὰ των
κοινὰ «τοῦ δὲ πλήθους τῶν πιστευσάντων ἦν
ἡ καρδία καὶ ἡ ψυχὴ μία, καὶ οὐδὲ εἰς τι τῶν
ὑπαρχόντων αὐτῶ ἐλεγεν ἰδίον εἶναι, ἀλλ' ἦν
αὐτοῖς ἅπαντα κοινὰ» (Πράξ δ', 32). Ἐπὶ τινα
δὲ χρόνον ἐν τῇ νέῃ Ἐκκλησίᾳ οὐδεὶς ὑπῆρ-
χεν ἐνδεής «Οὐδὲ γὰρ ἐνδεής τις ὑπῆρχεν ἐν
αὐτοῖς» ὅσοι γὰρ κτήτορες χωρίων ἢ οἰκιῶν
ὑπῆρχον παλοῦντες ἔφερον τὰς τιμὰς τῶν πι-
πρασκομένων, καὶ ἐτίθουν παρὰ τοὺς πόδας
τῶν ἀποστόλων διαδίδοτο δὲ ἐκάστῳ καθὼς
ἔβ τις χρεῖαν εἶχε» (Πρ. δ', 34). Ἡ ἀπόπειρα
τῆς κοινοκτημοσύνης ἐγένετο διὰ τρόπου θαν-
μασίου καὶ διδασκικοῦ τὰ ἀγαθὰ ἐγένοντο ἐ-
κουσίως κοινὰ ἕκαστος δὲ ἐδικαιοῦτο νὰ λαμ-
βάνῃ οὐχὶ ὅ,τι ἤθελεν, ἀλλ' ὅ,τι ἐπῆρχε εἰς
τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ· οἱ δὲ διαχειρισταὶ τῆς
κοινῆς ταύτης περιουσίας ἦσαν ἀνώτεροι πά-
σης ὑπονομίας, καὶ ὁ τρόπος τῆς διανομῆς ἀλη-
θὲς ὑπόδειγμα δικαιοσύνης κοινοκτημοσύνης.

Ἀλλ', ὡς μὴ ὠφελε, τὸ σύστημα τοῦτο τὸ
ὑπὸ τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καθιε-
ρωθὲν δὲν διήρκεσεν ἐπὶ πολὺ τὴν πρώτην
προσβολὴν κατ' αὐτοῦ ἐπήνεγκεν ἡ ὑποκρισία
τοῦ Ἀνανίου καὶ τῆς γυναίκος αὐτοῦ Σαπ-
φείρας, οἵτινες εἶχον τὴν ἀξίωσιν νὰ προνοή-
ῃ ἡ κοινότης περὶ τῶν ἀναγκῶν των χωρὶς αὐ-
τοῦ νὰ προσευέγκωσι τὰ ἴδια εἰς τὸ κοινὸν
ταμεῖον. Ἀπολούθως ἐπῆλθεν ὁ γογγυσμὸς
τῶν ἐλλημιστῶν ἰουδαίων, οἵτινες δυσανεσχά-

του, ὅτι παρημελοῦντο ἐν τῇ καθημερινῇ
διακονίᾳ αἱ χῆραι αὐτῶν. Τελευταῖον δὲ ὁ
ἐπίσκοπος τοῦ Στεφάνου, ἐνὸς τῶν ἐπτὰ διακόνων,
προεκάλεσε διαγωγὸν μέγαν εἰς τὴν ἐν Ἱερο-
σολύμοις Ἐκκλησίαν καὶ ἐκ τούτου τὸ δόγμα
τῆς κοινοκτημοσύνης ἐπαθεν ἀνεπαυρόθωτον
βλάβην.

Εἶνε φανερόν ὅτι, ἐὰν ἐπεχειρεῖ τις σήμερον
τὴν ἴσην διανομὴν τῶν ἀγαθῶν, ἢ ἀνισότης
τῶν κοινωνικῶν καταστάσεων θὰ ἀνεπαύνηται
τὴν ἐπιούσαν. Θὰ ἐπεχειρεῖ ἴσως ἐκ νέου καὶ
πάλιν καὶ πολλάκις, μέχρις ὅτου ἡ προφανὴς
ματαιότης τῶν ἐποπειρῶν του θὰ τὸν ἠνάγ-
καξ νὰ παραιτηθῇ τῆς τοιαύτης ἐπιχειρήσεως.
Ἀλλὰ διὰ νὰ παύσωσιν αἱ ἀνισότητες, πρέπει
πρῶτον νὰ ἀρθῶσι τὰ αἰτία τούτων ἀλλὰ τὰ
αἰτία δὲν αἴρονται εὐκόλως· ταῦτά εἰσιν ἔμμονα
καὶ διαρκῆ, διότι οἱ ἄνθρωποι φέρουσιν ἐν
ἑαυτοῖς ἕνισα χαρίσματα καὶ προσόντα, ἔτινα
συνεπάγονται ἀναγκαιῶς τὸ ἕνισον τῆς κατα-
στάσεως τοῦ βίου αὐτῶν. Ἄν εἶνε λοιπὸν δυ-
νατὸν νὰ ἔρη τις ἐκ τοῦ μέσου τὴν διάκρισιν
μεταξὺ τοῦ πλουσίου καὶ τοῦ πτωχοῦ· αὕτη
θὰ ὑφίσταται διαπαντός, ὅσον καὶ ἂν ἀγωνι-
σθῶμεν πρὸς μηδένισιν αὐτῆς. Ὡστε τὸ ζή-
τημα εἶνε ἀπλῶς νὰ μάθωμεν ἐὰν ὁ χριστι-
ανισμὸς δύναται νὰ ἐνεργῇ εὐσεργετικῶς καὶ
ἐκωφελῶς ἐπὶ τῶν δύο τούτων ἀνίσων τά-
ξεων τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες οὐδέποτε θὰ ἐκ-
λίπωσι ζῶντες ἐν ἀνισότητι.

Ἐν πρώτοις ὁ χριστιανισμὸς ζητεῖ νὰ ἐμ-
βάλλῃ εἰς ἡμᾶς τὴν ἰδέαν ὅτι πλούσιοι καὶ πτω-
χοὶ εἰσι μέλη τοῦ αὐτοῦ σώματος. Ὡς πρὸς
τοῦτο δὲν στηρίζεται μόνον ἐπὶ τῆς κοινῆς
καταγωγῆς τῶν ἀνθρώπων, γεννηθέντων ἐξ
ἐνὸς αἵματος, ἀλλὰ καὶ δαικνύει εἰς ἡ-
μᾶς ἕνα μόνον Σωτήρα, κατελθόντα ἐξ οὐρα-
νῶν πρὸς σωτηρίαν τῶν πτωχῶν, ὅπως καὶ τῶν
πλουσίων. Ἡ Ἁγία Γραφὴ παριστᾷ εἰς ἡμᾶς
τὴν ἀνθρωπότητα ὡς ὄργανισμὸν, οὔτινος ἡ-
μεῖς ἅπαντες ἐσμεν μέλη ἐγγαζόμενοι ἰδίᾳ ἑ-
καστος ὑπὲρ τοῦ ὅλου. Ἰδρυσε δὲ βασιλείαν
συνκειμένην ἐξ ὅλων ἐκείνων, οἵτινες ἔχουσι
τὸ πνεῦμα τῆς υἱοθεσίας, οἰαδήποτε
εἶνε ἡ γήνη αὐτῶν κατάστασις. Τὸ ὅτι δὲ
παραγγέλλει εἰς τοὺς πλουσίους νὰ διανέμωσι
τὰ ἀγαθὰ των εἰς τοὺς πτωχοὺς, τοῦτο σημαί-
νει, ὅτι ἡ διάκρισις μεταξὺ πλουσίων καὶ πτω-

χωρὶν θὰ διαρκέσῃ ὕσιν καὶ ὁ ἐπὶ τῆς γῆς βίος ἡμῶν, καὶ ὅτι ὁ Κύριος παραδέχεται ὅτι οὔτε ὁ πλοῦσιος δύναται νὰ ὑπέροξη χωρὶς τοῦ πτωχοῦ, οὔτε ὁ πτωχὸς χωρὶς τοῦ πλουσίου· ἀλλ' ὅτι ἡ κακία τῶν ἀνθρώπων ἐμποδίζει τὰς κοινωνίας νὰ πραγματώσῃσιν τὴν ἰδέαν τῆς ἀδελφότητος καὶ ἀδελφότητος. Ἐὰν οἱ πλούσιοι καὶ οἱ πτωχοὶ ἀφείλουσι νὰ θεωρῶνται ὡς ἀποτελοῦντες μέρος τοῦ αὐτοῦ σώματος, κατ' ἀνάγκην πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἀμοιβαία συμπάθεια. Ὅταν θλίψῃς τις δυστύχημά τι καταλάβῃ ἐν μέλος ἢ μίαν μερίδα τῆς κοινωνίας, ὁ χριστιανισμὸς ἀπαιτεῖ παρὰ τῶν λοιπῶν μελῶν νὰ γίνωνται καλοὶ Σαμαρεῖται. Τὴν συμπάθειαν πρὸς τοὺς πάσχοντας δὲν θεωρεῖ ἀπλήν χάριν, ἀλλ' ὑπέροχον καθήκον. Ἐὰν δέ, ὡς ἀπαιτεῖ, οἱ πλούσιοι καὶ οἱ πτωχοὶ συνητῶντο ὡς ἀδελφοὶ τοῦ αὐτοῦ Πατρὸς ὑπὸ τὴν ἀμοιβαίαν ὑποχρέωσιν ἀδελφικῆς συμπάθειας, δὲν θὰ ὑπῆρχον πλέον λόγοι ἀμοιβαίων παραπόνων, ἀντεγκλήσεων καὶ ἀνταγωνισμοῦ ἐν τῇ ἐργασίᾳ καὶ τῇ ἰδιοκτησίᾳ.

Τὸ Εὐαγγέλιον δίδει σπουδαιότητα συμβουλὰς εἰς τοὺς πλουσίους, ἀποβλεπούσας εἰς τὴν κοινοκτημοσύνην. Ἀποδεικνύει σαφῶς τὸν ἐκ τοῦ πλοῦτου κίνδυνον, ὃν διατρέχουσιν, ἐὰν δὲν κἀμνωσι καλὴν χρῆσιν τούτου, καὶ πόσον δύσκολον καὶ ἀσυμβίβαστον καθίσταται τὸ νὰ θέτωσι τὴν πᾶσαν αὐτῶν ἐλπίδα καὶ πεποιθήσιν εἰς τὴν πλοῦτη καὶ συγχρόνως νὰ ἔχωσι πίστιν εἰς τὸν Σωτῆρα. Τὴν πλεονεξίαν καὶ τὴν φιλαργυρίαν θεωρεῖ καθαρὰν εἰδωλολατρειάν καὶ καταλογίζῃ ταύτην μεταξὺ τῶν μεγαλειτέρων ἀμαρτημάτων. Καὶ δικαίως· διότι ἡ ἀπληστία γεννᾷ τὰ μέγιστα κακὰ ἐν ταῖς κοινωνίαις. Πόσας περιπλοκάς δὲν δημιουργοῦσιν εἰς τὸ κοινωνικὸν ζήτημα οἱ μονοπάλοι καὶ κολληβιστὰὶ καὶ τοκογλύφοι! Δυστυχῶς ἡ δίψα αὐτῆ τοῦ χρυσοῦ, ἡ ἐπιθυμία τοῦ νὰ πλουτήσῃ τις ἀταλαιπώρως καὶ ἀκόπως ἡσυχίᾳ γενικεύεται καὶ συνεπάγῃ τὰ οὐκ ἐπιθυμητὰ ὕλικὰ καὶ ἠθικὰ κακὰ. Τὸ Εὐαγγέλιον λέγει εἰς τοὺς πλουσίους ὅτι αὐτοὶ εἶνε οἰκονόμοι μόνον τῶν ἀγαθῶν των καὶ ἀφείλουσι νὰ δώσωσι λόγον περὶ τούτων εἰς τὸν Θεόν. Ἰπενθυμίζει εἰς αὐτούς τὴν ὑποχρέωσιν, ἣν ἔχουσι τοῦ νὰ θέτωσι κατὰ μέρος ἀνύληρον τι ποσὸν ἐκ τῶν προϊόντων αὐτῶν διὰ τῶν Κυρίων καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν. Οὐ-

τως ἀναγνωρίζων ὁ πλοῦσιος ἐνθεν μὲν τὰ δίκαια τοῦ Θεοῦ, ἐνθεν δὲ τὰς ἀνάγκας τῶν ὁμοίων του δύναται νὰ προφυλάττεται ἐκ τῆς φιλαργυρίας. Ὁ χριστιανισμὸς τέλος προσκαλεῖ τὸν πλοῦσιον νὰ χαίρῃ ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ, ταπεινώσιν δὲ ἐννοεῖ οὐχὶ τὴν ἀπώλειαν τῶν ἀγαθῶν του, ἀλλὰ τὸ νὰ ἀπεκδυθῇ τῆς ἀλαζονείας καὶ τῆς ματαίως δόξης. Ἐπειδὴ ὁ κόσμος εἶνε πάντοτε διατεθειμένος νὰ κολακεύῃ καὶ θυμᾶται τοὺς πλουσίους, ὁ χριστιανισμὸς ἀπειναντίας ὑποχρεοῖ αὐτοὺς νὰ ἀπαβάλωσι πᾶσαν ὑπερφάνειαν ἐν τῇ συνειδήσει τῆς ἰδίας αὐτῶν ἀδυναμίας ὡς ὕψων θνητῶν. Ἐμπνεῶν δὲ εἰς αὐτοὺς τὴν πτωχείαν τοῦ πνεύματος, ἵσται τὴν μετριοφροσύνην, καὶ τὴν εὐθύνην, ἣν ἔχουσι ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ὁμοίων των, φέρει τὴν ἰσοπέδωσιν μεταξὺ πλουσίων καὶ πτωχῶν. Ἰνα λοιπὸν ἀνακουφισθῇ ἡ κοινωνία ἐκ τῶν κατατροχόντων αὐτῆν δεινῶν, ἵνα λιυθῇ τὸ κοινωνικὸν ζήτημα, ἀρκεῖ νὰ ἐφαρμοσθῶσιν αἱ ἀρχαὶ αὗται τοῦ Εὐαγγελίου, ἀρκεῖ νὰ ἔχωσι πλούσιοι καὶ πτωχοὶ τὴν συναίσθησιν τῆς ἐξαρτήσεως αὐτῶν ἀπὸ τὸν Κύριον.

(Ἰστέται τὸ τέλος)

A. MARINOΣ

ὍΠΟΥ Ὁ ΠΛΟΥΤΟΣ ΦΕΡΕΙ ΘΑΝΑΤΟΝ Ἡ ΔΕ ΠΤΩΧΕΙΑ ΖΩΗΝ.

Ἐπίθετον δὲ καὶ ὁ πλοῦσιος καὶ ἐτάφη.
(1. Εὐαγγέλιον).

Καὶ τοῦ Ἐπαύτου τὸ οὐκ ἐπὶ καθήκοντα σώμα, τὸ ἔχον στέγην ὑψατὸν καὶ ὡς στρωμὴν τὸ χῶμα, καὶ ἱατρῶν τοὺς κόπας, ὅστις ἀθροισμένοι στήν ἄφραν τοῦ πλοῦτου ἀνέμενον νὰ φέρωσι τὰ ἐκ τοῦ συμποσίου, καὶ ἔλειπον ἐκείνου τὰ ἔλαια, ἀναλλοίωτοι ἐπιτείνοντες τὸ πῦρ διὰ τῶν ὃν ἐτρέφετο ἀχρηστῶς τοὺς ψυχῶν καὶ ἐθροῦσιν αὐτῶν! τὸ σῶμα τούτου τὸ οὐκ ἐπὶ τὴν γῆν ἐδόθη. Ἐκεῖ εἰς λίκνον ἄγνωστον ἀσήμερον ἐχάθη, ἔκει οὐδὲ μίαν σπυρίδα! Ἀλλὰ τὴν ἐνοικήσαν ἀθάνατον οὐρανὸν καὶ ὑπομένον αὐτῶν τὴν τῶσιν κενεῖαν ἐν τῷ γήινῳ βίῳ τῆς, ἰδοὺ, Ἀγγέλων φωνὴν ἀνέλαβε χορεία, καὶ ἐν δόξῃ καὶ λαμπρότητι καὶ ἀρώματι μελωδίας εἰς τὸν Θεὸν ἀδήγησεν ἐκείνην τὴν ἀθάνατον τὴν πατρικὴν ἀγάπην. Ἐν ᾧ μὲ δόξα, μὲ σπῆρην ἐπὶ τῆς γῆς μεγάλην τὸ πῶμα τοῦ πλουσίου, τὸ ἐν τρυφῇ καὶ ἡδονῇ πανταίως τεθραμμένον καὶ εἰς βύσσον χρυσοκέντητον περιτετυλιγμένον, ἐν τέρφῃ ἐπισήμωσεν

κατεβιάσθη, καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἐσθῆθι μανωλεῖον, τῆς ἐπιγείου του ζωῆς δηλοῦν τὸ μεγαλεῖον καὶ τὰ ἀμέτρητ' ἀγαθὰ, ὃν περ ἐκείνος ὁ θνητὸς ἀπῆλυσεν ἀλήθως, ἀφρόνως κατασπαταλῶν καὶ ὅλους ἀχαριστῶς ὁ δειλαῖος τοὺς θεσσαυροὺς, οἷς ἡ ὑψίστη Πρόνοια τῶν ἔθων ἐφθόνησεν, οὐχὶ ὅπως διέρχεται τὸν βίον του ἀπόνως καὶ ἀνέως εὐφραυνόμενος εἰς δεῖπνα καὶ συμπόσια μεθ' ὁμοφρόνων φίλων ἐντὸς μεγάρων θαυμαστῶν, ἐκλάμπρον, ὑψηλῶν καὶ ἄπ' ἠεροφρον ἀστράπτοντα ἐκ τοῦ ἀργύρου καὶ χρυσοῦ, καὶ κιλινδῶν τὸ σῶμα τὸ εὐρωστὸν του εἰς παχὺ καὶ πτελοφόρον στρώμα, ἀλλὰ τὴν ἀπηνῆ του καὶ λίθινον καὶ ἀνεγκτὸν καὶ ἀστοργὸν καρδίαν, ὅπως διὰ τῶν θεσσαυρῶν τὴν τῶσιν ἀφθονίαν ἐτίξη καὶ μαλακίαν, καὶ εἰς οἶκτον καὶ εἰς ἔλκος τὴν τρέψη τοῦ πλοῦτου καὶ εἰς τὰς σκληρὰς ἀνάγκας του τοῦλάχιστον χρυσίου ἔξ ὅσον ἔχει πολλοστὸν φεῦ! ἀναλόγη, τὰς γυνῆς τοῦ ἀσθενοῦς ἐπαύτου σώματος καλῶτερον μ' ἐσθῆτα, ἢπερ τοῦ εὐρωστῆ τὴν χεῖρα θὰ ἀνταναλίσξῃ, καὶ μ' αἶμα, ἔστω καὶ ἐξ ἡμῶν, τὸν στόμαχόν του τρέψῃ, καὶ στέγασμα ἀχρηστῶν τοῦλάχιστον περβλήψῃ εἰς τὸν πτωχόν, τὸν ἀστεργόν. Ἐκεῖνος πλὴν ὁ δειλαῖος οὐδὲν εἶναι εἰς τὴν θύραν κείμενον εἶδε τὸν γυμνὸν ποτὶ! μὲ τὴν ποσφύραν ἐν ᾧ αὐτὸς ἔζηρετο ἐνδεδυμένος, γυμνῶν καὶ ὑπὸ θεραπειᾶς λαμπρῶς ἐκλουθόμενος, μεθ' ὑπερηφανίας τὸν πλοῦτόν του δεικνύων. Ἰδοὺ λοιπὸν! ἰδ' ἐφθασεν ἡ ἄρα ἡ ἐσχάτη, καὶ ἡ δειλαία του ψυχῆς, ἡ μετρητὴ ὀφθαλμῶν τῆς ἕλης ἐχρησάθη τῆς ἕλης, ἣν ἐλάτρευσεν ἡ ἄφρον ἐν τῷ βίῳ τῆς ἐπιγείῳ μετ' αὐτῆς, καὶ ὡς ἐν καταχθονίῳ βυθόφωρ τῶσιν ἰσοπέδως κατεκυλίσθη σὺν αὐτῷ! — καὶ ἐντὸς δεινοῦ εὐφρόνης, ἔστω! μακρῶν τῆς φροντιστικῆς μουσῆς, ἐν ᾧ ἐπέθη τὸ πνεῦμα ἐκείνου τὸ πτωχῶν. καὶ ἔκει τῆς συνειδήσεως εὐθὺς τὸ κελευσμένον ἠναίσθη ἦμα! καὶ ἤρχισε βαβα! τῶν εἰρησμένων τὸν φρεσὸν καταλύων καὶ ἀναγνώσθη ἔντρομος! — καὶ ἀκαίρως μετενοίας ματαίως τὰς καρδιαγίεις βυσάνους καὶ πικρῶς σκληρῶς νὰ συναισθῆνται καὶ ἐν ἀνάγκῃ ψυχῆς! — καὶ ἐν τῇ φρικώδει τύφῃ ταύτῃ τῆς συνειδήσεως καὶ ἐν τῇ φλογώδει δόξῃ τῆς θείας ἐθαλασπυρίας νὰ ἰδῶνται ἡ πτωχὴ, νὰ κινήται, σταγῶνα τῆς δόξας νὰ ἐπιθυμῇ ἐκείνης! — εἰς αἰῶνα αἰῶνος εἰς τὴν φλόγα θεῶν μένη! — Οἶμοι θάνατος ὁ μετ' ἀναληθείας πλοῦτος! καὶ ἀθάνατος ἡ ζωὴ ἡ μετὰ καρτερίας πτωχὴ καὶ ὑπομονῆ! Ἐκεῖνος ὅστις καρδιῶν τὰ μύχια ἐτάζει, ὡς ἀμερόληπτος Κοιτῆς καὶ πάνσοφος δικάζει τὸν πλοῦσιον καὶ τὸν πτωχόν! Εἰς μὲν τὸν πρῶτον ἔδωκεν ὡς μέσον σατηρίας περιουσίας ὄλιγον, ἣν μετὰ συμπάθειας ἀφείλει τῷ πλοῦσιον του νὰ χορηγῇ. Στὴν ἔσχατον ὄρεξεν τὴν πτωχείαν ὡς γέφυραν ἀναγούσαν εἰς τὴν εὐδαιμονίαν, ὑπομονὴν ἐντέλλεται!

ΣΑΠΦΩ Κ. ΑΕΟΝΤΙΑΣ.

Ἐν Σμύρῃ, Ὀκτώβριος 1890.

ΕΞ ΑΝΕΚΔΟΤΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ ΕΝΟΣ ΠΙΣΤΕΥΣΑΝΤΟΣ

Τὴν 1 Ὀκτωβρίου 188 . . .

Πράξις ἐξ ἐκείνων, αἵτινες ἀναδεικνύουσι τὸν θεοφιλοῦν τῶν ἠθικῶν θεωριῶν καὶ μαρτυροῦσιν κατὰ πρόσωπον τοὺς ἠλιθίους λέγονσι πρὸς αὐτοὺς α ψεῦδος! ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶνε νευρόσκατος τῆς ἀνάγκης καὶ τῶν ἠλικῶν νόμων· ὁ ἄνθρωπος δὲν κινεῖται ὑπερῶν βοεβορῶδους τέλματος, ἐκ τοῦ ὅποιον ἐξῆλθε καὶ εἰς τὸ ὅποιον μέλλει νὰ βυθισθῇ καὶ πάλιν ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶνε σῶμα σύνθετον ἐκ σαρκῶν ὄγκων καὶ μερῶν· ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἐλευθέρων θέλησιν καὶ νόμους ἠθικῶς, τοὺς ὅποιους ἐλευθέρως ἐκλουθεῖ· ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶνε ὄν, τὸ ὅποιον συμφῶνως πρὸς τὴν φῶσιν του τρώγει τοὺς ἠλιθίους του, φθάνει μόνον νὰ δύναται· ὁ ἄνθρωπος ἐκλουθεῖν τὰς ἐμπνεύσεις ὑπερτίμων κόσμου θυσιαῖς ἐαυτοῦ, ὅπως λυτῶσῃ τὸν ἐχθρὸν του· ὁ ἄνθρωπος ἔχει πτερά μὲ τὰ ἄπαια φέρεται εἰς τὰ βασίλεια τῆς αἰωνιότητος· ὁ ἄνθρωπος ἔχει ψυχὴν πνευματικὴν, ἥτις δὲν δεσπόζεται ὑπὸ τοῦ σώματος, ἀλλὰ δεσπόζει αὐτοῦ, ἥτις δὲν φθείρεται μετὰ τῆς σαρκός, ἀλλ' ἀφθαρτίζει καὶ τὴν σάρκα· πράξις ἐξ ἐκείνων αἵτινες πέρουσι τὸν ἄνθρωπον ἐγγυτάτω τοῦ Θεοῦ, αἵτινες ἀναδεικνύουσι αὐτὸν ὡς θεόν, διεπράχθη πρὸς πέντε ἡμέρας ἐν τῇ θαλάσῃ ἐνὸς κόλπου τῆς νῆσον μας μετὰ τῶν ἐξωργισμένων αὐτοῦ κημάτων καὶ παρὰ τοὺς τραχεῖς καὶ ἐρημικοὺς αὐτοῦ βράχους.

Ἐπὶ τῶσιν ἄνθρωποι τόσον ἠθικῶς διεστραμμένοι, ὅσοι ἰδανικῶν των εἶνε νὰ γίνωσιν ἀπαράμιλλοι κατὰ τὴν μορφήν. Ἐὰν ἐκρόκειτο νὰ ἐμπέσῃ ἐν μέσῳ σκορπίου ἡ αὐτῶν, ἐχθρῶν ἢ αὐτῶν, καρχαρίου ἢ αὐτῶν, λύκου, τίγρεως ἢ αὐτῶν, καὶ θὰ ἐκέρμευ αὐτοὺς μέλλον καὶ ἀποφύγῃ. Σοὶ ἔμιλλοι; Ἄλλο ὅτι ἀ ἐπιβουλεύονται. Σὲ ἀπάξουνται; Ἄλλο ὅτι ἀ προδίδουσι. Σὲ περιπέτουνται; Ἄλλο ὅτι ἐννοοῦσι νὰ ἀ πνέωσι. Τὸς πολίμεις; μαίνονται κατὰ σοῦ. Τὸς εὐεργετῆς; βυσσοδομοῦσι κατὰ σοῦ. Τίποτε δὲν τοὺς κἀμπει, τίποτε δὲν τοὺς μαλάσσει. Ἢ συνειδήσεως των δὲν ἐξεγείρεται μὲ τύψεις, μόνον ἡ χεῖρ των ὑψοῦται, ὅπως τύψῃ. Ἐρπετὰ διληθησιώδη, φαίνονται γεννημένοι διὰ νὰ πράττωσι τὸ κακόν. Ἢ προσέγγις των εἶνε ἐπιβουλή, ἢ χειραφία των εἶνε δόγμα ἰσθῶν.

Τοιοῦτος ἦτο ὁ Ἀγάθων. Ἢ σάτυρα τοῦ Ἰουβενάλη εἶνε ἀσφόν τι ἀπέκρυπτε τῆς σατήρας τοῦ ἀναδόχου του. Ἀγάθων αὐτὸς! ἀνομάζετο Ἀγάθων ὡς ἀνομάζετο ὁ Σατανᾶς Ἐσσηφόρος. Οἱ ἄνθρωποι, ὁ σάτις ἐκρόφρασαν τὸ ὄνομα του, τὸ συνάδεναν μὲ ἐκφραστικῶς τινος μαρμαραμοῦς ὁ μαρμαραμοῦς οὗτοι παρηγοροῦσαν δίκην σχολίου. Ἢ γουν ἢ ὄρα π ο ὡ ε ὁ ρ ἡ κ α ν καὶ τ ο ὗ τ ὸ ε ὁ σ ο α ν. Τούτο ἐσθῆμειαν οἱ μαρμαραμοῦ.

Ἀλλ' ὁ μεγαλείτερος σατυριστῆς τοῦ ὀνόματός του ἦτο ὁ ἴδιος. Οὐδέποτε τὸ ἀγαθόν, πάντοτε

τὸ κακόν, ἰδοὺ τί εἶχεν ὡς ἀμβουλὸν του καὶ σύν-
 θημα τοῦ βίου του. Πράξεις αὐτοῦ καλὰς σπανίως
 ἠείθμει τις. Διότι ἦσαν ἀναρτίστοιχοι. Πράξεις δ' αὐ-
 τοῦ καλὰς οὐδέποτε ἀνέφερε τις. Διότι δὲν εἶχε καμ-
 μίαν ἢ ἀναρέτην. Ζῶν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἔζη ἐξ-
 υῶς πρὸς αὐτούς. Ὁ μόνος θεσμός, ὅστις τὸν συνέδεε
 πρὸς τοὺς ἄλλους, ἦτο ἡ δεσμὸς τοῦ μίσους. Ἐν ἐκεί-
 στῳ ἀνθρώπῳ ἔβλεπεν ἕνα ἐχθρὸν, ὑπέρτατος δὲ πό-
 θος του ἦτο νὰ τὸν καταστήσῃ θύμᾳ του.

Ἄλλ' ἕνα μεταξὺ ὄλων ἐμίσει ἰδίως, τὸν Πέτρον. Καὶ
 εὐλόγως· αὐτοὺς ἦτο τοῦ Πέτρου ἀγαθότερος. Οὗτος
 ἦτο ἐν ἀληθείᾳ ὅτι ἐκεῖνος ἦτο κατ' ὄραμα. Τὸ μίσος
 του ἦτο τὸ μίσος τοῦ Σατανᾶ πρὸς τὸν Ἀρχάγγελον
 Μιχαήλ. Τὸ κακὸν ἐβδελύσσεται τὸ ἀγαθόν. Οὐδὲν φρι-
 σσιώτερον.

Ὁ Πέτρος ἔβλεπε τὸ μίσος τοῦτο καὶ ἐδυσφράζει·
 ὅχι δι' ἐκείνον, ἀλλὰ δι' ἐκεῖνον. Ἐπὶ τισι χρόνοις ἠλ-
 πισε νὰ τὸν κερδήσῃ, ἀλλ' ἠπατήθη. Ἄν ἄλλοι ἔψυ-
 γον τὸν Ἀγάθωνα, ὁ Πέτρος κατετρέφετο κατ' ἐκείνων
 αἰτίους φέρονσι τοὺς ἄλλους. Ἄλλ' ὁ Ἀγάθων, μαρτύ-
 ρων, δὲν ἐχολοῦτο τόσον κατὰ τῶν κατηγορῶν του, ὅ-
 σον κατὰ τοῦ ὑπερασπιστοῦ του. Καὶ ὁσάκις ἐβρισκεν
 εὐκαιρίαν — εὐρίσκουσι δὲ πολλὰς ὅσοι τὰς ἐπιζη-
 τοῦσιν — ἔαλει μυστὰ φερόντα κατὰ τοῦ Πέτρου. Ἡ
 ἔχθρα ἔξετέλει τὸ ἔργον τῆς ἔχθρας τὸν ἰόν τῆς.

Ἡμέραν τιναί νεοὶ τινὲς ὠμίλου ἐλαφροῦ περὶ μιᾶς
 τοῦ Ἀγάθωνος ἀδελφῆς. Ὁ Πέτρος, ὅστις τὸν ἤκου-
 σεν, ἐστειλάμην μετὰ δυνάμεως τοῦς ὀμιλοῦντας τό-
 σον ἐπιπολιῶς περὶ τῆς τιμῆς μιᾶς κόρης. Εἰς ἀν-
 ταπόδοσιν, τὴν ἐποιήσαν ὁ Ἀγάθων ἐξεστῆμισε λόγους
 ὑπόπτους περὶ τῆς ἀδελφῆς τοῦ Πέτρου.

Ἄλλοτε, ἀνθρώπος τις συκοφαντηθεὶς ποτε ὑπὸ
 τοῦ Ἀγάθωνος, ἐν ὄρῳ μέθης, ἐπεισέθη σίφρας μίχαι-
 ρων κατ' αὐτοῦ. Πικρατούχων ὁ Πέτρος τὸν ἐλότρωσε
 τεθεὶς μεταξὺ τῶν δύο καὶ προτιμήσας νὰ ὑπυσθῇ
 αὐτὸς μᾶλλον τὸ κτήνημα.

Ὁ Ἀγάθων ἦτο ἄπορος πλούσιος. Νόητα τιναί ὁ
 Πέτρος διεσχόμενος πρὸς τὸν καταστήματός του εἶδε
 ἄρως ἐν αὐτῷ. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας
 συνέβησαν τυταυλοπαί, ὑποκειθεὶς ὁ Πέτρος ἐκα-
 καλέσθη τὴν ἐκεῖ πλησίον χωροφυλακὴν. Οἱ χωροφύ-
 λαι σπεύσαντες συνήλασαν τοὺς κλέπτας, ὅστις εἶχαν
 ἤδη διαφροῆξῃ τὸ χρηματοκιβώτιον, ἐν ᾗ ὑπῆρχεν ἀρ-
 κενὴ χρημάτων ποσότης. Ὁ Ἀγάθων ἔμαθε τε ὑπερ
 αὐτοῦ ἔπραξεν ὁ Πέτρος. Ὅχι ὅμως μόνον δὲν τὸν
 ἠγάπησεν, ἀλλὰ καὶ ὅτε μετὰ δύο ἡμέρας τὸν συ-
 νήνησεν, ἀπέστρεψε μετὰ σπουδῆς τὴν κειραλίην.

Μίαν ἡμέραν τέλος ὁ Πέτρος μετέβη παρὰ τῷ Ἀ-
 γάθωνι. Εἰσελθὼν εἰς τὸ κατάστημά του τὸν εὗρε μό-
 ρον ἐν τῷ Γραφείῳ του.

Ὁ Ἀγάθων συνωρανώθη. Τί ἐξήτει αὐτὸς ἐκεῖ;
 Ὁ Πέτρος ἀνέλαβε νὰ τῷ ἐξηγήσῃ τί ἐξήτει. Ἐξή-
 λέσων.

Ἐξήλωσιν· δηλαδή τὸ ἀδύνατον.

Μάτην τῷ εἶπεν ὅτι εἰς τίποτε δὲν τῷ ἔπαισεν,
 ὅτι καὶ ἂν ἔπαισεν ἀγροῶν ζητεῖ συγγνώμην, ὅτι δὲ

αἱ ἀνθρώποι δὲν ἐπλάσθησαν διὰ νὰ μισῶνται, ἀλλὰ
 διὰ νὰ ἀγαπῶνται· μάτην τῷ ὀμίλησεν ὡς ἠμίλει καρ-
 δία ἐμπροσθέντῳ ὑπὸ τῶν ἀρχῶν τῆς ἀγάπης, τῆς προ-
 ὄνητος, τῆς ἀδελφότητος. Ὁ Πέτρος βλέπων τὸ ἀκαρ-
 πτον καὶ ἐδυσώπητον τοῦ Ἀγάθωνος ἐδάκρυσε καὶ ἠ-
 θέλησε νὰ λάβῃ τὴν χεῖρά του. Ἄλλ' ὁ Ἀγάθων τὴν
 μὴν χεῖρα ἀπέκρουε, ἐγγίλασε δέ. Καὶ ὅποιος γέλας!
 Καὶ Σατανᾶς ἤθελε τὸν φθάνησαι.

Ἄπολυθὼν τῆς φρικτικῆς τῆς παραγγέλιας ὁ Πέ-
 τρος ἠθέλησε νὰ μεταχειρισθῇ μετῆν τῆς διαλλαγῆς
 ἰσότης. Καὶ ὁ ἰσότης μὲν μετέβη πρὸς τὸν Ἀγάθωνα.
 Ἄλλ' οὗτος τὴν ἀπάντησιν ἔδωκε τὴν ἐπιούσαν. Ὁ
 Πέτρος ἐλογίζετο εἰς τὰ γραφεῖον ἐμπόρου τινός. Ὁ
 ἔμπορος οὗτος εἶχε πιστώσεις τινὰς παρὰ τοῦ Ἀγά-
 θωνος. Ὁ Ἀγάθων λοιπὸν μετέβη πρὸς ἐπίσκεψιν
 του τὴν ἄλλην δ' ἠμίρεν ὁ Πέτρος ἀπελθὼν ἐκ τοῦ
 γραφείου του.

Τὸ ἐπόμενον ἔτος ὁ Πέτρος εἶχε προτεθῆ διδασκα-
 λος. Ὁ Ἀγάθων ἠμποδίσας τὸν διορισμὸν τοῦ Πέτρου,
 δύο μῆνας κατόπιν εἰς χωρὶν τιναί ὁ Ἀγάθων εἶδε
 κόρημ καλλονῆς θιασπασίας. Τὸ τίρας τοῦ ἄδου ἐθελ-
 χθη ὑπὸ τῶν ἀγγέλων τοῦ Ὀθρανῶ. Ἀντίς, ὅστις κα-
 νέναι δὲν εἶχεν ἀγαπῆσιν, τὴν ἠγάπησε παραφάρως.
 ἠθέλησε νὰ τὴν κάμῃ κτήνι του.

Ἐρωτήσας ἤραθε τὸν πατέρα τῆς κόρης. Ἀπειθή
 πρὸς αὐτὸν καὶ τὴν ἐξήγησεν εἰς γυναικαί. Ἐν τῷ ἐ-
 γωισμῷ τοῦ πλοῦτου του εἶχε βιββαίαν τὴν ἐπιτοχίαν.

Ἄλλ' ὁ πατήρ ἠρησέθη. Ὅτε ἔλαβε κἄν ὑπ' ἄρην
 τὴν πρότασιν. Ἡ κόρη του ἦτο μεμνηστικὴ.

Ὁ Ἀγάθων ὠχρώσων. Ἠρώτησε τίς ἦτο ὁ μηστήρ.
 Τῷ εἶπεν ὅτι μηστήρ ἦτο ὁ Πέτρος.

Καὶ πάλιν ὁ Ἀγάθων ὠχρώσων· ἀλλὰ τὴν φορὴν
 ταύτην ἀνακαίρως· χωρὶς δὲ νὰ εἴη τι ἐξήλθε μὲ
 φρεῖας μαύρας καὶ ἀκαταστασίτην καρδίαν.

Ὁ πατήρ τῆς κόρης ἦτο ἔμπορος ἀνοχίσιμος. Πολλὰ
 γραμμάτια τῆς ὑπογραφῆς του ἐκκεκλιμένον ληξιαφά-
 θεμα· ὁ Ἀγάθων ἠγάπησε τὰ περιουσίτερα.

Δύο ἡμέρας πρὸς τῆς λήξεως παρουσιάσθη εἰς τὸν
 δυνατὴν πατέρα. Τῷ ἐπέδειξε τὰ γραμμάτια. Καὶ
 προσέθεται· «ἢ τὴν κόρημ σου, ἢ τὴν ἀτιμίαν.» Ἐλέξων.

Ὁ ἄνθρωπος ἔμεινε κατάπληκτος. Ἄμει συνέλθε,
 περικάλεισεν, ἔλαυσε, ἐξώρμησε. Τίποτε, τίποτε,
 τίποτε! Ἡ ἐποδοῦς ἦτο ἡ αὐτή! «ἢ τὴν κόρημ σου, ἢ
 τὴν ἀτιμίαν!» Ἐλέξων.

Ἡ κόρη ἤκουσε. Παρικάλεισεν καὶ αἰτή, προσέπεισεν,
 ἔλαυσε, ἐξώρμησε. Τίποτε. Ἡ φλόξ τοῦ πάθους ἀνεφ-
 ρισέθη βιαιοσίτη. Πρὸς τὴν φλόγα δὲ ταύτην σπη-
 ροῦτο τὸ κατὰ τοῦ Πέτρου μίσος.

Τὸ δόλημα εἶχε τεθῆ· Ἡ ἢ κόρη, ἢ ἡ ἀτιμία τοῦ
 πατρός, ἢ καταδίκη καὶ ἡ φυλάκισις. Ἐν τῶν δύο
 ἔπραξε νὰ ἐκλέξων, καὶ ἐμίσησε. Ὁ Ἀγάθων δὲν ἦτο
 ἐξ ἐκείνων οἱ ὅποιοι περιμύνον.

Ἡ ἐκλογὴ ἔγεινεν. Ἡ κόρη ἐθέησε νὰ σώσῃ τὸν
 πατέρα.

Δύο μῆνας μετὰ ταῦτα, ἡμέραν κυριακὴν, μικρὰ

λέμβος ἐπέπλεεν εἰς τὸν κόλπον τῆς κοιλάδος Α. Ἐν
 τῇ θαλάσῳ ἐπεκράτει γαλήνη, ἄρα γαλήνη. Ὅτε
 ἡ παραμικρὰ κυματισμός. Καὶ οἱ ἄνεμοι δ' ἠσάραζον·
 σιωπῇ νεκρῇ συναίχων αὐτούς· ἡ δὲ ὀδρανὸς ἦτο
 φραγὸς· νύμφη ἀκίνητα τὸν ἐκατέπαζον ὄλον.

Παρὰ τὴν ἀκτὴν ἀνθρώπος τις ἴστατο ἐκνητῶν,
 ἐστηροῦτο δὲ εἰς ἑξάβδον. Ἡ ἄρην του τὸν ἐδίωκε
 νέον, μάλισ τριακονταετή, ἐφάνετο ὅμως καταπονη-
 θεὶς ὑπὸ μεγάλης τινὸς θλίψεως.

Ὁ ἄνθρωπος ἴστατο. Τί ποῖων; Ὅδδεν. Ἐοίγα καὶ
 ἐθεώρει. Ἐθεώρει τί; Τὰ πάντα καὶ οὐδέν. Ἐπάρ-
 χουσι ψυχικαί τινες καταστάσεις κατὰ τὰς ὁποίας κα-
 θεύδομεν, ἐνῶ τὸ σῶμα ἡμῶν ἐρηγορεῖ.

Εἰς τοιαύτην ψυχικὴν κατάστασιν ἦτο ὁ Πέτρος.
 Διότι αὐτὸς ἦτο ὁ ἄνθρωπος ὁ ἰσάμενος παρὰ τὴν
 ἀκτὴν. Ἐν μέσῳ τῆς ἄρκως σιγῆς, οἶοναι νεκρωμέ-
 νης φρέσως, ἴστατο ἄρανος καὶ αὐτὸς ὡς ἡ φύσις,
 οἶοναι νεκρὸς ὡς αὐτή.

Ἄλλ' ἡ γαλήνη ἐκεῖνη δὲν ἦτο γαλήνη ἐμπνεύουσα
 τὴν ἰαρότητα, ὅτε οἱ καθεύδοντες ἄνεμοι ἐνέπνεον
 τὴν ἐμπιστοσύνην. Τὰ κήματα καὶ οἱ ἄνεμοι ἐνήθηρον·
 ἡ ἠσυχία των ἦτο ἠσυχία τίγερως ἐνεδρευούσης. Ὅσαί
 εἰς τὸν καιρὸν, ὅστις νὰ ἐδράκειτο ἐν θαλάσῳ, ὅταν
 ἄνεμοι καὶ κήματα θὰ ἐξώρμων.

Ὅτω καὶ συνέβη. Ἐν βραχεὶ ὁ ἄνεμος ἤρχισε νὰ
 πνέῃ καὶ ἡ θαλάσσα νὰ φρέσῃ. Εἰς τὴν κίνησιν ἐ-
 κείνην τοῦ ἀνέμου στενωμοὶ ἤρχισαν ἢ ἀκούωνται
 μεταεξήτων πλησίον θάμου, καὶ εἰς τὴν κίνησιν ἐ-
 κείνην τῆς θαλάσσης αἱ ἀκταὶ ἤρχισαν νὰ θορυβῶσιν.
 Ἄνεμοι καὶ κήματα προανέκρουον ὅτω εἰς τὴν μεγα-
 λοπρεπῇ καὶ φοβερίῳ συναυλίαν, ἢ ἀπὸ κοινοῦ ἔ-
 διδον. Ἐν τοῦτοις ἡ λέμβος ὄλονεν ἐπραχάρι ἐντὸς
 τοῦ κόλπου δὲ ἰσχυρὰς, πυρετώδους καπηλικίας. Οἱ
 ἐντὸς αὐτῆς, οἶοναι προαισθανόμενοι τὴν σκηνωρομένην
 τρομερῶν ἐξέγερσιν, ἐσπεύδον νὰ φυλαχθῶσιν ἀπ'
 αὐτῆς ἀποβαίνοντες ταχύτερον εἰς τὴν γῆν.

Στραφείς ὁ Πέτρος διεκίνησε τὴν λέμβον εἰς ἀπό-
 στασιν ἱκανὴν ἔτι. Τίνες οἱ ἐντὸς; Δὲν ἠδύνατο νὰ
 γνωρίσῃ. Ἀνοσίως ὅμως ἐρηγόησεν, ἠναγκάσθη δὲ νὰ
 στηροῦθῃ ἰσχυρότερον εἰς τὴν ἑξάβδον του.

Ἐν τοῦτοις οἱ κυματισμοὶ τῆς θαλάσσης ἐγίνοντο
 ἐπαισθητότεροι καὶ ἡ λέμβος ἐκλησάετο· πολλὸ ὅμως σα-
 λευομένη. Ἡδὴ οἱ ἐν αὐτῇ διεκρίνοντο. Πλὴν τοῦ
 λεμβοῦχου ἦσαν καὶ εἰς ἄλλος ἀνὴρ καὶ γυνὴ μία· Ὁ
 ἀνὴρ τίς; καὶ ἡ γυνὴ ποῖα;

Δὲν ἠδύνατο ἀκόμη νὰ γνωρίσῃ, ὀπάπτεισεν ὅμως.
 Ὁ ἀνὴρ νὰ ἦτο αὐτός; Καὶ ἡ γυνὴ νὰ ἦτο ἐκεῖνη;
 Ἄν τὴν ὀψοφίαν αὐτὴν συνεκλονέσθη. Ἡ καρδία του
 ἤρχισε νὰ κτυπᾷ ἀτάκτως, ἠτοιμάσθη δὲ νὰ φύγῃ,
 ὅτε ἡ ἐκπειρομένη τελευτή ἐτόνισε τὴν διὰ πα-
 σῶν.

Ὁ δὲν βλιώτερον τῶν κρόνοντων ἐκείνων ἀνέ-
 μων. Ὅδδεν πολυχώτερον τῶν ἀνὰ τὰς ἀκτὰς ἐκείνας
 θαρόβων. Ὅδδεν μνηστικότερον τῶν ἀνὰ τὸν κόλπον
 κυλιόμενων ἐκείνων κυμάτων.

Ἡ λέμβος πρὸς στιγμὴν ἐφάνη ταφείσα μεταξὺ δύο
 κυμάτων. Ὁ Πέτρος ἀφῆκε κραυγὴν. Ἐἶτα ἐπεφάνη
 μετεωρισθεῖσα ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἐντὸς κόματος. Ἐπειτα

ἠφανίσθη πάλιν βαθύτερον, ὅπως μετεωρισθῆ ὑψηλό-
 τερον. Ὅτω ἐναλλάξ ἠφανισμένη καὶ ἀναφανισμένη,
 ἀνὰ πᾶσαν δὲ στιγμὴν κινδυνεύουσα νὰ καταποθῆ,
 ὡθεῖτο πρὸς τὰ πρόσω ἐλευνομένη ὑπὸ τῶν κυμάτων
 καὶ τοῦ ἀπὸ τοῦ στομίου τοῦ κόλπου πνέοντος ἀ-
 νέμου.

Ἡδὴ ἠδύνατο πλέον νὰ διακρίνῃ τοὺς ἐν τῇ λέμβῳ.
 Ὅλγον ἀπέχεν αὐτὴ ἀπὸ τῆς ἀκτῆς. Πλὴν μάλισ εἶ-
 δεν, ἡ ἑξάβδος ἐξέφυγεν ἀπὸ τῶν χειρῶν του καὶ αὐ-
 τὸς ἔπεισεν ἐπὶ τῶν γονάτων του. Ἄ! δὲν τὸν εἶχεν
 ἀπατήσει τὸ προαισθημά του! Ὁ ἀνὴρ ἦτο αὐτὸς
 καὶ ἡ γυνὴ ἦτο ἐκεῖνη!

Καὶ οἱ δύο ἐκεῖ! Ἐπὶ λέμβου σκεδὸν καταπονησο-
 μένης καὶ εἰς τὴν κίνησιν ἀνέμων ἀναλύθησαν καὶ κυ-
 μάτων ἀδυσωπήτων. Καὶ ἠθέλησαν νὰ ἔθωσιν ὅπου
 αὐτοί! Ἄ! κῆριε Ἀγάθων! Ἐστὶ θεός! Δὲν γύχαρι-
 στήθης λοιπὸν εἰς τὸ ὅτι τὸν ἠγάσας ἐκείνη, ἡ ὁ-
 ποῖα τῷ ἀνῆκεν, ὅτι τὴν ἔλαψες τῶσον ἀσπλάγγως,
 ὅτι ἐσπάραξες τὴν καρδίαν του, ὅτι ἔκαμεις νὰ τραγε-
 δευθῆ ὁ ὕπνος ἀπὸ τῶν ἀφθελωμῶν του, ἡ γαλήνη
 ἀπὸ τῆς φυχῆς του, δὲν ἠγχοραστήθης εἰς τὸ ὅτι τὸν
 ἐξώθησας νὰ κλυῇ ἐν τῇ ἐρημίᾳ αὐτῆς, ὅπως ἐν αὐτῇ
 κούρη τοὺς στενωμοὺς καὶ τὰ δάκρυά του, ἀλλ' ἀ-
 πεφάσις νὰ κλυῇ ἀκόμη καὶ μέχρις αὐτοῦ τοῦ ἐρη-
 μικοῦ ἀσύλου του, ὅπως τὸν ταρέξῃς περισσύτερον,
 ὅπως τὸν πληγώσῃς βαθύτερον, ὅπως σαρκώσῃς τὴν
 θλίψιν του, ὅπως δηλητηριάσῃς ἀκόμη τὴν ψυχὴν του!
 Καλὰ! Τὸ ἔργον ἀξιώλογον, πρόσθε ὅμως μὴ δὲν
 προσφθάσῃς νὰ τὸ ἐκατέλῃς! Πρὸσθε μὴ τὰ κήματα
 αὐτὰ γέινουν ὁ τάφος σου, πρόσθε μὴ οἱ πνέοντες
 αὐτοὶ ἄνεμοι ψάλλον τὸ νεκρώσιμόν σου!

Ἄ σίφεις αὐταὶ διηλθὸν ἀστυπηθὸν πρὸ τῆς δια-
 νοίας τοῦ Πέτρου ἄνοτος. Νέφη διαβατικά σιταύσαν-
 τα τὴν ψυχὴν του, ὅπως παρανοήτικα ἐλάμψῃ λαμ-
 προσίτη. Ὁ Πέτρος, ψελλίσας μεταξὺ τῶν χειλέων του
 προσευχὴν βραχεῖαν, ἠέρεθη ἀποφασιστικῶς.

Καὶ ἦτο καιρὸς.
 Πιλόριον κῆμα ἐπέλθον καλύπτει καὶ ἀνατρέπει τὴν
 λέμβον καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ. Ὁ Πέτρος, ταχύτερος ἀστρα-
 πῆς, ἕπιπτεται ἐν τῇ θαλάσῳ. Παλαίων κατὰ τῶν κυ-
 μάτων αἰσθάνεται σῶμά τι ὑπὸ τοὺς πόδας του. Βυ-
 θίζεται· αἱ δὲ χεῖρὲς του συναντῶσι κόμη· κόμη γυν-
 ναικὸς, τὴν λαμβάνει. Ἡτο ἡ κόμη ἐκείνη.

Δὲ ἠρωιδῶν προσπαθεῖων τὴν φέρε εἰς τὴν ἐπι-
 φάνειαν τῆς θαλάσσης. Ὅτε κῆμα μανιῶδες τῷ τὴν
 ἀρπάξει. Ἀλλὰ δὲν ἀποκάμνει. Ἐάν προκίεται νὰ ταφῇ
 αὐτὴ ἐκεῖ, ὡς λάβῃ καὶ αὐτὸς κοινὸν τὸν τάφον τοῦ-
 λάχιτον.

Ὁρμήσας τὴν λαμβάνει καὶ πάλιν. Τὴν φορὴν δὲ
 αὐτὴν πλέον ὀδδεν ἰσχύει νὰ τῷ τὴν ἀφαιρέσῃ. Καὶ
 μετ' ἄλλων τὴν ἀποθίτει εἰς τὴν ἀκτὴν.

Ἄλλοι οἱ ἄλλοι; Οἱ ἄλλοι παῦ; Παρατηρεῖ. Ὅδδεν.
 Ἐν τῇ θαλάσῳ μόνον τὰ κήματα ἐκλυθῶσιν. Ἐπὶ τῆς
 ἑρῆς δὲ αὐτὸς μόνος παρὰ τὸ κατακείμενον σῶμα ἐ-
 κείνης, ἦν ἀνεροσπύλησεν ἄλλοτε σὺζυγόν του!

Κάποτε τότε πρὸς αὐτὴν. Εἶνε νεκρὰ; ἔη; αἰφνης
 βλέπει δύο κεφαλὰς ἐν τῇ θαλάσῳ. Ὁ εἰς, ὁ λεμβοῦ-

χος, περιούλλων τὰς ἐξηγητήμενας δυνάμεις του, ἤγχιεν ἤδη τοὺς βράχους τῆς ἀκτῆς. Μὴ ὁ Ἁγάθων ἀπέειχεν ἐνὶ κόμα δὲ τι τὸν ἐκάλυψε καὶ πέλειν.

Ὁ Πέτρος δὲν γάνει καιρὸν. Ὁρμῆ ἐν τῇ θαλάσῃ, κινδυνεύσας δὲ τὸν ἔσχατον φέρει καὶ αὐτὸν εἰς τὴν ἑρμῆν.

Πλὴν μόλις ἀπέβη κατέπεσεν. Αἱ δυνάμεις ἐπέλειπον κλέον αὐτόν. Θελήσας νὰ σώσῃ ἐπέκλιτο αὐτός.

Ποιμὴν τις τότε, διεκίδων κατὰ τύχην ἐκείθεν, ἔσπευσεν εἰς τὸ ἐν τῇ κοιλάδι μετόχιον ἀναγγεῖλαι εἰς τὸν ἠγαυμένον καὶ ἄλλους παρατυγχάνοντας. Σπεύσαντες μετέφρασαν ὄλον καὶ τοὺς παρόντων εἰς ἀκατουμένους προχείρους βοηθείας.

Τὴν ἐπιστάσαν τὸ δόγμα διεκωδωνίσθη ἀνὰ πῖσαν τὴν νησὶν μας. Πάντες δὲ πανταχοῦ ὁμιλοῦν περὶ αὐτοῦ.

Τινὲς εὗρισκον τὴν προῆν ὑπερτέραν παντὸς ἐπαύρου. Ἄλλοι τὴν εὗρισκον πολὺ τολμηρόν. Ἄλλοι κατέκριναν, διότι ἔσπευσεν ἀνθρώπων, ὅστις τόσα ἔτῳ ἔκαμε κακά. Εἰς δὲ, νῆος ἐπιστήμων αὐτός, ὅστις ὁμιλεῖ πάντοτε ἐν ὀνόματι τῆς ἐπιστήμης, δὲν εἶχε ἕσπετο τὸ ἐκπαινετὸν ἢ ψεκτὸν ἐν τῇ πράξει, περιορισθεὶς νὰ εἴπῃ ὅτι βλέπει ἀπλῆν... φύχωσι νί!

Ἐγὼ τὴν ἄλλην ἡμέραν, τρίτην, μετέβην μετὰ τινῶν φίλων εἰς τὸν τόπον τοῦ δόγματος, ὅπως ἴδωμι καὶ τοὺς παθόντας.

Ἐν τῇ μεγάλῃ τοῦ Μετοχίου κλίσουσι εἴφορον τὸν Πέτρον κατακειμένον. Εἶχεν ἑλαφρὸν πυρετόν, ἔφρασε δὲ καὶ μώλωπες τινὰς. Ἰατρὸν αὐτὸν ἴσαντο φιλοστόργως προσβλέπουσαι ἢ μήτηρ καὶ ἢ ἀδελφὴ του.

Εἰς τῶν φίλων ἠθέλησε τότε νὰ τὸν συγχωρῇ διὰ τὴν προῆν του, ἀλλὰ καὶ νὰ τὸν μεμψῆθῃ, διότι ἐκινδύνισεν ὑπὲρ ἐνός... Ἁγάθωνος. Ὁ Πέτρος τῷ ἔνευσε νὰ σιωπήσῃ δείξας τὸ παρακείμενον θυμῶν καὶ δόσας νὰ ἐννοήσωμεν ὅτι ἦτο ἐν αὐτῷ ὁ Ἁγάθων. Κατόπιν λαβὼν μικρὸν Ἐθαγγεῖλιον, τὸ ὅποιον εἶχε παρὰ τὸ προσκεφάλαιόν του, ἤνοιξε μίαν σελίδα καὶ εἶδει ἐν ἡμῖν περικοπὴν τινα. Ἦτο ἡ περικοπὴ τοῦ κατὰ Λουκῆν Ἐθαγγεῖλιον, ἐν ἣ ὁ Ἰησοῦς λέγει: Ὁ Ἀγαπάτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς, εὐλογεῖτε τοὺς καταραζομένους ὑμῖν καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπιθεροῦντων ὑμᾶς.

Ταυτοχρόνως ἐν τῆς θόρας τοῦ προσκευμένου δωματίου ἐπεφάνη ὁ Ἁγάθων. Ὁ Ἁγάθων ὄχρος, ἡσυχός, ταπεινός, συντετριμμένος. Πάντες τὸν προσεβλέψαμεν σιωπῶντες.

Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς προέβη σιωπηλός. Ἐλλὼν δὲ παρὰ τὴν κλίσην τοῦ Πέτρον ἔκρυψε καὶ λαβὼν τὴν χεῖρά του ἠθέλησε νὰ τὴν ἀσπασθῇ. Ταυτοχρόνως δάκρυα ἔβρεξαν τὰς παρειάς του. Τὴν δίκηνον ἐκείνη ἦσαν ἢ κολυμβήθρα τῆς ἀναγεννήσεώς του. Ὁ χάλυψ ἐκείνην ὁ βράχος ἀπέβλεψεν ὕδωρ ὁ πέγγος ἐτάκη. Ἀπὸ τοῦ λόγου ἀνεφάνη τὸ ἐργῶν ἀπὸ τοῦ ἱερακοῦ ἀνεφάνη ἢ περισσευρά. Ἀπὸ τοῦ ὀλετήρος δάκρυος κατέσχευεν ὁ φύλαξ ἄγγελος. Τὰ δάκρυα ἐκείνη ἦσαν δάκρυα μετανοίας.

Πάντες οἱ παριστάμενοι ἰθακυρόσωμεν. Τὸ ἀδύνατον κατασφάσσει τὸ μὴ ὡς βνεῖρον συλλαμβανόμενον ἐπραγματοποιεῖτο. Ὅτι ἐγένετο ἦτο μὴδὲν ἀπέναντι τοῦ ὅτι ἐγένετο. Ἐτελείσθη σωτηρία σώματος ἢδὲ ἐτελείσθη σωτηρία ψυχῆς.

Ὁ Πέτρος ἔδάκρυσε καὶ αὐτός. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἁγάθων ἐξηκολούθει νὰ τὸν ἀναμύξῃ σωτηρίαν του, ἡμειγεσθεὶς αὐτὸς καὶ δείξας διὰ τοῦ δακτύλου εἰκόνα τοῦ Ἰησοῦ ἀντικρὺν κρεμαμένην εἶπε πρὸς τὸν Ἁγάθων, «Ἰδοὺ ὁ Σωτῆρ. Ὅτι ἔγεινε δι' αὐτοῦ ἔγεινε. Αὐτὸς διέταξε καὶ ἐγὼ ὑπήκουσα. Δὲν ὄπηξα ἢ ταπεινὸν ὄργανον τῆς βουλῆς καὶ τοῦ νόμου του».

ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΓΑΛΑΝΟΣ.

ΤΟ Γ'. ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ

ΕΚ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΤΟΥ ΙΑΚΩΒΟΥ

Τίς ὁ τέλειος ἀνήρ, ὁ ἀξίος διδάσκαλος τοῦ εὐαγγελίου.

Μεγαλειτέρα θὰ ἦνε ἢ καταδική μας, ἐάν, ἐνῶ ἔχομεν συνείδησιν ὅτι πταίμεν εἰς πολλὰ, τολμῶμεν νὰ γινώμεθα τῶν ἄλλων διδάσκαλοι διὰ τοῦτο μὴ γίνεσθε πολλοὶ διδάσκαλοι, ὡ ἀδελφοί μου. Διδάσκαλος τοῦ εὐαγγελίου πρέπει νὰ γίνηται ἐκείνος ὅστις δὲν παρεκτρέπεται ἐν τῷ λόγῳ ὁ ταιούτος εἶνε τέλειος ἀνήρ καὶ ἔχει τὴν δύναμιν νὰ συγκρατήσῃ μακρῶν τῶν ἠθικῶν παρεκτροπῶν καὶ ὄλον του τὸ σῶμα.

Ἡ δύναμις τῆς γλώσσης.

Ὁ λόγος καὶ ἡ γλῶσσα διὰ τὸν ἄνθρωπον ἔχει τόσην δύναμιν, ὅσην ἔχει καὶ ὁ χαλινὸς διὰ τοὺς ἵππους καὶ τὸ πηδάλιον διὰ τὰ πλοῖα. Ἴδου εἰς τὸ στόμα τῶν ἵππων βάλλομεν τοὺς χαλινούς, διὰ νὰ τοὺς ἔχομεν ὑποτασσόμενους, καὶ με τοὺς χαλινούς διευθύνομεν ὄλον τὸ σῶμα των. Ἴδου καὶ τὰ πλοῖα, ἐν καὶ ἦνε τόσον μεγάλη, καὶ ὅταν ἀκόμη ἀπὸ σκληροῦς ἀνέμους προσβάλλωνται, δύνανται νὰ διευθύνωνται πρὸς ἢν διεύθυνσιν θέλῃ ὁ κυβερνήτης, με ἔν πολλὸ μικρὸν πηδάλιον. Τοιαύτην δύναμιν ἔχει καὶ ἡ γλῶσσα ὡς πρὸς τὸν ἄνθρωπον εἶνε ὁ χαλινὸς καὶ τὸ πηδάλιον αὐτοῦ.

Τὴν φροσφῶν κακῶν γίνεται ἡ γλῶσσα.

Ὅταν ἡμῶς ἡ γλῶσσα δὲν διευθύνεται ἐκ τῆς ἠνωθεν σοφίας, τὸ μικρὸν τοῦτο μέλος γίνεται μέγα κακόν. Ἀπὸ τῆς λαλεῖ μεγάλας καυχισιολογίας. Καθὼς ὀλίγον πῶθ ἀνάπτει ὀλόκληρον δάσος, οὕτω καὶ ἡ γλῶσσα δύναται νὰ διαπράξῃ ὀλόκληρον κόσμον ἀδικίας. Καὶ εἶνε πῶθ ἡ γλῶσσα. Ἐμπνεομένη καὶ φλογοζομένη ὑπὸ τῆς γέννης ἐμπνέει καὶ ἐρεθίζει τὴν θέλησιν, ἢτις εἶνε τὸ ἐλατήριον τῆς ἐνεργείας καὶ πράξεως, καὶ καθίσταται ἡ γλῶσσα μεταξὺ τῶν μελῶν ἢ μολύνουσα ὄλον τὸ σῶμα. Καὶ τῷ ὅντι εἶνε ἀκατάσχετον κακὸν ἢ κακὴ γλῶσσα. Ἡ φυσικὴ τοῦ ἀνθρώπου ἰκανότης δαμίζει, καὶ ἔχει δαμάσει ἤδη, πᾶν εἶδος θηρίων καὶ ὄρνέων καὶ ἐρπετῶν καὶ ἐνύδρων, ἀλλὰ τὴν κακὴν γλῶσσαν οὐδέτις ἐκ τῶν ἀνθρώπων δύναται νὰ δαμάσῃ. Ἦνε ἀκαταδάμειτος, εἶνε πλήρης θανατηφόρου δηλητηρίου.

Δὲν πρέπει ἡ γλῶσσα νὰ γίνηται ὄργανον καὶ καλοῦ καὶ κακοῦ.

Δὲν πρέπει με τὴν γλῶσσαν ἀφ' ἐνός νὰ ἐυλογῶμεν τὸν Θεόν, καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ καταρώμεθα τοὺς ἀνθρώπους, ὅτινες εἶνε πεποιημένοι καθ' ὁμοίωσιν τοῦ Θεοῦ. Δὲν πρέπει ἐκ τοῦ αὐτοῦ στόματος νὰ ἐξέρχεται εὐλογία καὶ κατάρα. Ὅχι, ἀδελφοί μου, δὲν πρέπει τοιουτοτρόπως νὰ γίνονται τὰ ἀσυμφίβιστα ταῦτα. Τίς πηγὴ ἀναβλύζει ἐκ τῆς αὐτῆς ὀπῆς γλυκὴ καὶ πικρὴ ὕδωρ; Μήπως, ἀδελφοί μου, εἶνε δυνατὸν ἢ συκὴ νὰ καρποφορήσῃ ἐλαίας καὶ ἢ ἄμπελος νὰ παραγάγῃ σῦκα; Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον οὐδέτις πηγὴ δύναται νὰ ἀναδώσῃ ὕδωρ ἄλυτον καὶ γλυκὺ. Ὡστε εἶνε παρὰ φύσιν ἡ γλῶσσα καὶ τὸ στόμα ἡμῶν νὰ γίνονται καὶ τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ ὄργανα.

Τίς ἡ ἠνωθεν σοφία, καὶ τίς ἡ δαιμονιώδης.

Τίς μεταξὺ σας λέγει ὅτι εἶνε σοφός καὶ ἐπιστήμων; Ἄς τὸ ἀποδείξῃ. Καὶ δύναται τις νὰ ἀποδείξῃ ὅτι εἶνε πράγματι σοφός καὶ ἐπιστήμων ἐκτελῶν τὰ ἔργα του με καλὴν συμπεριφορῶν καὶ με τὴν ἰδιούρυσαν εἰς τὴν σοφίαν πραότητα. Ἐάν ὅμως ἔχητε φθόνον καὶ πικρίαν καὶ ἐρεθισμόν καὶ ἐξάψεις ὀργῆς ἐντὸς τῆς καρδίας σας, μὴ καυχῆσθε ὅτι εἰσθε σοφοὶ καὶ ἐπιστήμονες καὶ μὴ φεῦδεσθε ἐναντίον τῆς ἀληθείας. Ὅχι, ἡ νομιζομένη σοφία καὶ ἐπιστήμη, ἢτις συνοδεύεται με φθόνον, με πικρίαν, με ἐξάψεις ὀργῆς, ἢ σοφία αὕτη δὲν κατέχεται ἠνωθεν, δὲν εἶνε σοφία ἐκ τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' εἶνε ἐπίγειος, ψυχικὴ, δαιμονιώδης. Πράγματι ὅπου ὑπάρχη φθόνος καὶ ἐξάψεις ὀργῆς, ἐκεῖ βλέπει τις πᾶσαν ἀκαταστασίαν καὶ πᾶσαν φαυλότητα.

Ἡ δὲ σοφία, ἢτις ἔρχεται ἠνωθεν, ἐκ τοῦ Θεοῦ, πρῶτον μὲν εἶνε ἄγνη, ἔπειτα εἶνε εἰρηνικὴ, ἐπιεικὴς, εὐπειθὴς, καὶ ὁ κάτοχος αὐτῆς, ὁ ἀληθὴς σοφός, εἶνε πλήρης ἐλέους καὶ ἐργάτης παντὸς ἔργου ἀγαθοῦ, εἶνε ἀπροσωπόλητος καὶ δὲν εἶνε ὑποκριτής. Οἱ ἄνθρωποι δὲ, ὅτινες μοχθοῦσι νὰ καταστέλλωσι τὰς ἐγειρομένας διαμάχας καὶ νὰ φέρωσι τὴν εἰρήνην, ἐν ᾧ ἐργάζονται ὑπὲρ τῆς εἰρήνης, παρασκευάζουσι δι' ἑαυτοῦς, ὡς μακρὸν τοῦ καλοῦ ἔργου των, τὴν ἐκ τοῦ Θεοῦ δικαιοσύνην των.

ΔΩΡΕΑ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΓΩΓΟΥ

ΒΟΥΛΑΠΕΣΤΗ, τῆ 13 Νοεμβρίου 1889

Πρὸς τὸν ἐξοχώτατον Ἀλέξανδρον Ἐπιτομὴν, Πρόεδρον τοῦ Συλλόγου ἢ «Ἀναπλάσεως».

Ἐξοχώτατε!

Ἐσωκλείων ἐπαύθῃ 30 μετοχὰς τοῦ πατριωτικοῦ δαμείου, καὶ παρακαλῶν ὑμᾶς θεομῶς, ὅπως προσφέρητε ταύτας ἐξ ἐμοῦ εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Ἀναπλάσεως ὁ «Ἀπόστολος Παῦλος», ἐκπαινὸς ὑμᾶς μετὰ βεβαιότητος ἐνγνωμοσύνης, ἐξοχώτατε καὶ σοφώτατε Πρόεδρε, ὡς καὶ πάντα τὰ μέλη τοῦ διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς «Ἀναπλάσεως», καθὼς ἔργῳ τε καὶ λόγῳ καὶ πίσῃ δυνάμει ἐργάσεσθε τελεσφόρος καὶ ἀδορήφως ὑπὲρ τῆς χριστιανικῆς προαγωγῆς τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὅπως μὴ ἀποξενωθῇ ἀπὸ τῆς ζωῆς καὶ μεγαλοῦρου πίστεως τῶν πατέρων ἡμῶν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, ἀλλὰ δὴ, ταυτοχρόνως καὶ ἀγωνίζεσθε τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς ἀνορθώσεως τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν κλήρου, καταπεσόντος οἰκτροῦς, ἐνεκα τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν συμφορῶν, καὶ τῶν κατὰ καιροῦς ἀρχόντων τοῦ Γένους καὶ τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, τῶν μὴ ἐπιγνόντων, ὡς φαίνεται, ὅτι ὁ χριστιανικός κληρὸς, εὐμαθὴς, διδασκτικός καὶ ἐπὶ ἀξίος τῆς ὑψηλῆς αὐτοῦ ἀποστολῆς, εἶνε ἢ πρώτη καὶ μεγάλη ἠθικὴ δύναμις, πρὸς τὴν ἀπολύτρωσιν, τὴν ἀπὸ τῶν κακῶν ἀπαλλαγὴν καὶ τὴν παραμαρτοῦσαν εὐημερίαν καὶ εὐδαιμονίαν τῶν λαῶν.

Ἐπικαλούμενος δ' ἐφ' ὑμᾶς, ἐξοχώτατε, τὴν εὐλογίαν καὶ τὴν ἀρωγὴν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ, ὅπως ἐπὶ πλείστα ἀκόμη εἴη κοσμηθε, διὰ τῶν ἐξόχων ὑμῶν ἀρετῶν, ἀλλὰ δὴ καὶ εὐεργετήτε, διὰ τοῦ διανοητικοῦ ὑμῶν πλοῦτου, τὸ ἔθνος καὶ τὴν Ἐκκλησίαν ἡμῶν, διατελῶ βεβαιωσέβιστος

Τῆς ὑμετέρας σοφωτάτης ἐξοχώτητος διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης καὶ ταπεινὸς θεράπων ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΓΩΓΟΣ, Ἀρχιμανδρίτης.

ΔΩΡΕΑ ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΕΚ ΛΕΣΒΟΥ

Πρὸς τὴν ἀξιότιμον διεύθυνσιν τῆς «Ἀναπλάσεως».

Ἄξιότιμοι κύριοι, Καίτοι διατελῶν ὑπὸ τὸ βάρος πολλῶν ἀ-

σχολίων και φροντισίων ἐνέκε τῶν ἐμπορικῶν μου ἐργασιῶν και τῆς πολυμελοῦς οἰκογενείας μου, ἐν τούτοις ὑποκλέπτω καιρὸν πρὸς μελέτην εὐαρέστων ἀνεγνωσμάτων, και δὴ ἠθικοθηρησκευτικῶν. Ἐκ τῆς Τεργεστίας «Ἡμέρας» και ἄλλων ἐφημερίδων ἔλαβον γνῶσιν τῆς ἐκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ τῆς «Ἀναπλάσεως». Ἐφρόντισα νὰ προμηθευθῶ τὸν Α' τόμον, ἕνα λήξαντος τοῦ ἔτους, και ἐσχάτως και τὸν Β' τόμον. Ἐβλ. καταροητευμένος ἐκ τῆς πολυτίμου ὕλης τῆς ὑπὸ πολυτίμων ἀνδρῶν συνταχθείσης. Δὲν ἀντέχω νὰ περιμένω τὸ τέλος τοῦ ἀρξαμένου Γ'. ἔτους, και, παρακαλῶ, ἐγγράφατέ με συνδρομητὴν και πέμψατέ μοι τὰ φυλλάδια ἐξ ἀρχῆς τοῦ Γ'. ἔτους· κατόπιν τὰ κατὰ δεκαπενθημερίαν ἐκιδόμενα διὰ τοῦ τακτικοῦ ταχυδρομείου.

Ἐγκλείω συνάλλαγμα ἐν ὕψει πληρωτέον ἐπὶ Κ. Γεωργίου Σκουζῆ ἐκ δραχμῶν 300.

Ἐξ αὐτῶν δὲ λογίσατε :

φρ. 20 διὰ τόμους Α'. ἔτους.	
» 30 » συνδρομ. Γ' ἔτους.	
» 10 » τόμους Α'. ἔτους.	
φρ. 60 φέροντα περίπου	δραχ. 75
Συνδρομὴν εἰς τὸ Ταμεῖον «Ἀποστόλου Παύλου»	» 100
Συνδρομὴν εἰς ταμεῖον Συλλόγου	» 100
Ἐπόλοιπον	» 25

τὸ ὅλον δραχ. 300

Τὸ ὑπόλοιπον τούτου θέλετε σημειώσει προχείρως διὰ τὴν ἀξίαν βιβλίων τινῶν παραγγελθησομένων ὑμῖν προσεχῶς, ὡς πρῶτον τὸ τομίδιον Θ. Μιχαλοπούλου.

Ἀποφύγετε, παρακαλῶ, τὴν ἐν τῇ περιοδικῇ δημοσίευσιν μικρῶν συνδρομῶν μου και ὀνόματός μου, ὡς συνειθίζετε, δι' ἄλλας συνδρομὰς. Ἄν ἕμως ὁ κανονισμὸς ἀπειτῇ τὴν δημοσίευσιν, τότε ἀπὸ τοῦ ὀνόματός μου θέσατε «Ἀνόνομος ἐκ Λέσβου».

Ἐπειδὴ δὲ θέλω νὰ ἀναγνωσκῶσι τακτικῶς τὸ πολυτίμον τοῦτο περιοδικὸν και δύο ἄλλαι συγγενεῖς μου οἰκογενεῖαι, ἀντὶ ἐνός φύλλου πέμψατέ μοι τρία.

ΕΝΩΣΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Πόσον μέγα πρῶγμα εἶνε ἡ ἔνωσις. Ἀρκεῖ

νὰ ἐνθυμηθῶμεν ὅτι ὁ Χριστὸς, ἐν τῇ μάλλον ἀγασπιώδει ᾧρῃ τοῦ βίου του, ὀλίγας στιγμὰς πρὸ τῆς παραδόσεώς του, προσευχόμενος πρὸς τὸν πατέρα του, ὑπὲρ τοῦ μεγάλου τούτου ἀγαθοῦ διαπύρως ἐδέετο. Παρεκάλει, ἵνα και οἱ μαθηταί του, και οἱ διὰ τοῦ λόγου των μέλλοντες νὰ πιστεύσωσιν εἰς αὐτόν, «ἵνα πάντες ἔνωσι». Διαπύρως ἀγαπῶν τὴν ἔνωσιν πάσης τῆς ἀνθρωπότητος εἰς μίαν περιλημμένην ἀδελφότητα ὑπὸ τὸν Θεὸν κοινὸν πατέρα, Παρακαλῶ, ἐβία, «ἵνα πάντες ἔνωσι» καὶ ὡς σὺ, πάτερ, ἐν ἐμοί, κἀγὼ ἐν σοί, ἵνα και αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ἔνωσιν, ἵνα ὁ κόσμος πιστεύσῃ ὅτι σὺ μὲ ἀπέστειλας. Καὶ ποίαν σημασίαν ἀποδίδει εἰς τὴν ἔνωσιν ταύτην! Θεωρεῖ αὐτὴν ὡς τὸ μέγιστον πιστόριον περὶ τῆς θείας του ἀποστολῆς. Καὶ εἶνε πρῶγματι ἡ ἔνωσις τῶν εἰς Χριστὸν πιστευόντων ἐπιχείρημα πιστικώτατον, πείθων τὸν κόσμον ἰπτικῶς, ψηλαφητῶς, πείθων ὑπὲρ πᾶσαν φηγορείαν, ὑπὲρ πᾶσαν ποιήσιν, ὑπὲρ πᾶσαν φιλοσοφίαν, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶνε πρῶγματι αὐτῆς ὁ ἀδίδιος Λόγος τοῦ Θεοῦ, ὁ ἀπεσταλμένος εἰς σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων.

Πάντες γνωρίζομεν τί εἶνε ὁ ἀνθρώπος. Ἔχει τὰ πάθη του, τὰς ἰδιοτροπίας του, τὰς ἐλλείψεις του, τὸν ἐγωισμὸν του ἑαυτοῦ, τὰ ἴδια συμφέροντά του. Σπανίως συμφωνεῖ και αὐτὸς πρὸς ἑαυτόν. Φέρει ἐν ἑαυτῷ τὴν διαιρέσιν, τὸν πόλεμον. Μάχεται ἐν αὐτῷ ἐπιθυμία πρὸς ἐπιθυμίαν, λογισμὸς πρὸς λογισμὸν, σκοπὸς πρὸς σκοπὸν, και ἡ θέλησίς του, ὡς πρὸς προσβαλλομένη ὑπὸ τῶν ἐναντίων, κυμαίνεται, ὡς περ πλοῖον ἐν τρικυμίᾳ. Ἡ διαμάχη αὕτη ἐπιτείνεται πολὺ περισσότερον μεταξὺ δύο, τριῶν, πλειοτέρων ἀνθρώπων. Καὶ διαφωνεῖ και ἐρίζει και συγκρούεται και διίσταται και πολεμεῖ, μέχρις ἐξαντώσεως πολλάνης, ὁ ἀνὴρ πρὸς τὴν γυναῖκά του, τὰ τέκνα πρὸς τοὺς γονεῖς των, οἱ ἀδελφοὶ πρὸς ἀλλήλους και συγγενῆς πρὸς συγγενῆ και φίλος πρὸς φίλον και γείτονα πρὸς γείτονα και συμπολίτης πρὸς συμπολίτην και οἱ λαοὶ πρὸς ἑαυτοὺς και τὰ ἔθνη κατ' ἀλλήλων. Καὶ βλέπει τις ἐκ τῆς διαιρέσεως ταύτης τὴν ἐξασθένεισιν, τὴν ἐξάντησιν, τὴν κατὰπτωσιν, τὴν κοινὴν δυστυχίαν. Ὅταν λοιπὸν τοιοῦτον γνωρίζωμεν τὸν ἄνθρωπον, ἐὰν μεταξὺ συστήματός τινος ἀνθρώπων ἴδωμεν

ἔνωσιν εἰλικρινῆ, ἀδελφικὴν, στενήν, ἀβίαστον, ἀδιάσπαστον, ἔνωσιν εἰς τὰ φρονήματα, εἰς τὰ αἰσθήματα, εἰς τοὺς σκοποὺς, εἰς τὰς ἐνεργείας, εἰς τὸν βίον, ἡ ἔνωσις αὕτη μαρτυρεῖ ὑπεράνθρωπὸν τι, θεῖον, και τοιαύτην μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἔνωσιν μόνον Θεὸς ἐνανθρωπήσας ἠδύνατο νὰ κατορθώσῃ. Ἰδοὺ ὁ λόγος δι' ὃν εὐχόμενος πρὸς τὸν πατέρα ὁ Ἰησοῦς περὶ τῆς τοιαύτης ἔνωσεως τῶν εἰς αὐτὸν πιστευόντων λέγει, «Ἔνα ὁ κόσμος πιστεύσῃ, ὅτι σὺ μὲ ἀπέστειλας». Καὶ πρῶγματι ὡς ἡ ἱστορία μαρτυρεῖ, ἡ ἔνωσις αὕτη τῶν πιστῶν πρὸς τὸν Χριστὸν και πρὸς ἀλλήλους ὑπήρξεν ὁ μέγας βράχος, καθ' ὃν συρρασομένη ἔθραετο ἡ δύναμις τῶν Καισάρων, και ὁ μέγας μαγνήτης, δι' ὃν ἐλλκύνοντο εἰς τὴν πίστιν τὰ ἔθνη και οἱ λαοί.

Ἐπιδιώκοντες και σήμερον νὰ ἀποκρούσωμεν τὰς προσβολὰς τῆς στρατευομένης κατὰ τῆς πίστεως τοῦ Χριστοῦ σπουδαιοφανοῦς γνώσεως τῆς ὑποδομένης τὸ σεμνὸν τῆς ἐπιστήμης ἄνομα μεθ' ὅσης προχειρότητος ὑποδέεται τις ἐν τῇ σκηπῇ τὸ πρόσωπον ἐξόχων σοφῶν και κραταιῶν βασιλέων· ἐπιδιώκοντες και σήμερον νὰ ἀναξωπυρῆσωμεν τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν και νὰ συντελέσωμεν εἰς τὴν διὰ τοῦ εὐαγγελίου αὐτοῦ ἀνάπλασιν τοῦ ἔθνους ἡμῶν, οὐδένοδς ἔλλου ἐχομεν τοσοῦτον ἀνάγκην ὅσον ἐνώσεως και συνεργασίας. Ὅσοι πιστοί, ὅσοι ἐξ ἐπαγγέλματος και καθήκοντος ὀφείλουσι νὰ ἐργάζωνται τὸ μέγα ἔργον τῆς ἀναπλάσεως, ὅσοι συναισθάνονται ἐν ἑαυτοῖς τὸ θεῖον πῦρ τοῦ νὰ ἀγωνισθῶσι τὸν εὐγενέστατον ὑπὲρ τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας ἀγῶνα, ἔρχοντες τῆς ἐκκλησίας και ἠγέται τῶν λαῶν και μύσται τῆς ἐπιστήμης και καλλιτέχναι τοῦ λόγου, πατριάρχαι, μητροπολίται, ἀρχιερεῖς, πᾶς κληρικὸς, καθηγηταὶ τῆς θεολογίας, διδασκαλοὶ τοῦ θεῖου λόγου, χριστιανοὶ δημοσίογραφοί, ὅσοι πιστοί ἔνωσις και συνεργασία, τοῦτο πρέπει νὰ ἦνε τὸ σύνθημα πάντων.

Ἔνωσις θὰ εἴπη δύναμις· συνεργασία θὰ εἴπη κατόρθωσις. Πανταχοῦ ἀληθεύει τὸ λόγιον: ἐν τῇ ἐνώσει ἡ ἐσχίστη μάστις δὲ ἐν τῇ πίστει. Ἐἶνε πασίγνωστος, ἀλλὰ και πάντοτε πιστικώτατος περὶ τῆς

ἐν τῇ ἐνώσει δύναμις, ὁ μύθος περὶ τοῦ θνήσκοντος πατρὸς τοῦ ὡς ἐσχάτην παραγγεῖλαι συνηστῶντος τὴν ἔνωσιν εἰς τὰ τέκνα του. «Φέρετέ μοι, εἶπε, δέσμην ῥάβδων» και ἔφεραν. «Θραύσατέ τὴν» και δὲν ἠδυνήθησαν «Διαιρέσατε τὰς ῥάβδους και θραύσατε ἀνά μίαν» και τὰς ἔθραυσαν πάσας. Καὶ εἶπεν ὁ πατήρ. «Ὅτια και ὑμεῖς, ὡς τέκνα, ἡνωμενοὺς μὲν οὐδεὶς θὰ δυνήθη ἢνὰ θραύσῃ, διηρημένους δὲ και μικρὰ τις θὰ συντρίψῃ δύναμις. Ἔστε λοιπὸν ἡνωμένοι». Ἡ διδασκαλία τοῦ μύθου τούτου εἶνε χαριεστάτη διδασκαλία τῆς ἀληθείας, ἦν πανταχοῦ πρὸ ἡμῶν διαβλέπομεν. Ἐλάχιστα θεομαίνοι μίᾳ ἡλίου ἀκτίς, ἀλλὰ πολλαὶ συγκεντρούμεναι διὰ τοῦ φακοῦ, πυρπολοῦσι. Τί ἰσχύει μίᾳ σταγῶν ὕδατος; ἀλλὰ πολλαί, σταγόνες, πίπτουσαι ὡς βροχὴ, ἀποτελοῦσι τοὺς χειμᾶρους, πρὸς οὓς οὐδὲν δύναται νὰ ἀνίστη. Εἶνε ἐλαχίστη ἡ δύναμις μεμονωμένου τινὸς ἀνδρός, ἀλλ' οἱ πολλοὶ συγκροτοῦσι τοὺς στρατοὺς τοὺς καταβάλλοντες ἔθνη και κατορθοῦντες μεγάλα. Ἔνωσις ὅσον πλείστων φυσικῶν και ἠθικῶν δυνάμεων, ἔστω μίᾳ ἐκάστη και ἐλαχίστη, και συνετὴ διεύθυνσις αὐτῶν, ἰσοῦ ἡ μεγάλη δύναμις ἡ κατορθωτικὴ τῶν μεγάλων ἔργων.

Ἔνωσώμεν πάντες τὰς σωματικὰς, τὰς φυσικὰς και τὰς ἠθικὰς μας δυνάμεις, ὅπως διευθύνωμεν πάσας πρὸς ἕνα σκοπὸν, τὴν ἀνάπλασιν, τὴν πρόοδον, τὴν ἀνδρωσιν τοῦ ἔθνους μας. Τί ἔργον ἀνώτερον τούτου; Ἔνωσώμεν νὰ χάριεν τῆς κατορθώσεως τοῦ μεγίστου τούτου ἔργου.

Και τὴν ἀρχὴν τῆς ἔνωσεως και τὸ πρῶγμα τῆς συνεργασίας πρέπει νὰ δώσῃ πρώτη ἡ Ἐκκλησία και οἱ περὶ τὴν Ἐκκλησίαν. Ἐρρέτω ἡ διαίρεσις και ἡ διαμάχη και ἡ δι' ἀλλήλων ἐξασθένεισις και ἡ ἀλλήλων ὑπονόμευσις: ἐρρέτω ὁ κακὸς δαίμων, οὐτινος ὁ βέβηλος ποῦς τολμᾷ νὰ εἰσχωρῇ και μέχρι τῶν ἱερῶν βωμῶν. Διὰ τὸ σὺ και ὄχι ἐγὼ πατριάρχης; Διὰ τὸ σὺ και ὄχι ἐγὼ μητροπολίτης; Διὰ τὸ σὺ και ὄχι ἐγὼ ἀρχιερεὺς; Διὰ τὸ σὺ και ὄχι ἐγὼ ἱεροκήρυξ; Διὰ τὸ σὺ και ὄχι ἐγὼ καθηγητῆς; Διὰ τὸ σὺ και ὄχι ἐγὼ πρῶτος; Ἐγὼ πρέπει νὰ γείνω πατριάρχης, μητροπολίτης, ἀρχιερεὺς, καθηγητῆς, ἐγὼ πρέπει νὰ πρωτεύω, ἐγὼ ἢ ὁ ἐμὸς εὐνοοῦμενος; εἰ δὲ μὴ παραιτοῦμαι,

διόσταμι, ἀρνούμαι τὴν σύμπραξιν, ὑπονομεύω λάθρα, ἀντιπράττω ἀναφανδόν, προσβάλλω καὶ προσβάλλομαι, ἐξασθενίζω καὶ ἐξασθενίζομαι, ἐξευτελίζω καὶ ἐξευτελίζομαι, καταρρίπτω καὶ καταρρίπτομαι. Ἡ ἐγὼ ἢ ὁ ἐμὸς εὐνοούμενος, ἢ γὰρ μιχθήτω πυρί. Ὁ ἀδελφοί μου! ὑπὸ τὸ ἐγὼ τοῦτο ἐνεθρεύει ὁ δαίμων τῆς διαιρέσεως. Θραύσωμεν τὸ ἐγὼ τοῦτο, συντρίψωμεν τὴν κεφαλὴν ταύτην τοῦ Σατατᾶ καὶ ἐν τῷ ἕνα ἐ ν ο ὕ μ ε θ α, κατορθώομεν, ἐπιτυγχάνομεν.

Ναί, καὶ ἐκιδυμῶ καὶ ἐγὼ νὰ ἀποκτείνω τὸ τέρας τοῦτο τοῦ ἐγωισμοῦ ἄλλὰ πῶς θὰ δυναθῶ; Αὐτὸ ξη ὕσον οὐδὲν ἄλλο πάθος ἐν ἐμοῦ σφριγᾷ, σπαργᾷ, σκιρτᾷ, χραιμετίζει, ὠφέεται, μεθύει, μαίνεται εἶνε ὕδρα πολυκέφαλος ἐὰν μία τις αὐτῆς κεφαλὴ ἀποκοπῆ, ἀνακύπτει πάραυτα ἄλλη φροβρωτέρα. Αἰπαιτεῖται Ἡρακλῆς ἄλλος καὶ Ἀθηνᾶς ἀρωγῆ, ἵνα τὸ τέρας ἀποκτανθῆ. Εἶνε ἀληθὲς τοῦτο, ἀλλὰ θαρσώμεν. Ἔχομεν πρόχειρα τὰ μέσα. Ἔχομεν καὶ μεζονα ἢ ἠφάκλειον δύνανται καὶ κρεῖττονα ἢ Ἀθηνᾶς ἀρωγῆ. Ἔχομεν τὸ πνεῦμα τῆς πίστεως, τὸ πνεῦμα τῆς ἀγάπης, τὸ πνεῦμα τοῦ εὐαγγελίου, ἐν τῷ ὁποίῳ ἀδυνατεῖ νὰ ζῆσῃ, καὶ ἀποπνίγεται καὶ ἐκλείπει τὸ τέρας τοῦ ἐγωισμοῦ, ὡς θνήσκει τὸ κῆτος εὐδὺς ὡς ἐξαγάγῃ τις αὐτὸ ἐκ τοῦ βυθοῦ τῆς θαλάσσης εἰς τὴν καθαρὰν ἀτμόσφαιραν. Αποπνίξωμεν τὸ τέρας ἐν τῷ πνεύματι τοῦ χριστιανισμοῦ. Τὸ τέρας τοῦτο εἶνε ὁ Σατανᾶς ἐθρεύων ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ ἀνθρώπου, ἦτις ἐπλάσθη, ἵνα χρησιμεύῃ ὡς ἄγιος θρόνος τοῦ Θεοῦ. Ἔξω ὁ Σατανᾶς τοῦ ἐγωισμοῦ. Ἐνθρονίσωμεν τὸν Θεὸν τῆς ἀγάπης ἐντὸς τῆς καρδίας ἡμῶν. Καὶ πῶς θὰ τὸ κατορθωθῇ τὸ μέγα τοῦτο κατορθώμα; Ἴδου ἡ μέθοδος.

Εἷς λογισμὸς μοι λέγει: Ἡ δι' ἐμοῦ τὸ καλόν, ἢ ἐρρέτω πᾶν καλόν. Ἄλλος δὲ λογισμὸς ἀντιλέγει. Ἄς γείνη τὸ καλόν, καὶ ἄς γείνη δι' οἰουδὴποτε. Ἡ θελήσις μου δέχεται τὸν λογισμὸν τοῦτον, εἰς δὲ τὸν ἄλλον λέγει: Ὑπαγε ὀπίσω μου σὲ διακρίνω εἶσαι φωνὴ τοῦ τέρατος. Ἄλλοτε πάλιν μοι ἐπέχεται ὁ λογισμὸς οὗτος: Διὰτὶ ἐγὼ, σοφώτερος καὶ ἰκανώτερος ὢν, ἢ ἄλλος ἴσως μου ἢ ἀνώτερος, νὰ μὴ ἔχω τὰ πρωτεῖα καὶ τὰ ἀξιώματα, ἀλλὰ νὰ εἶμαι ἠγαθασμένος νὰ συμπράττω ἐπόμενος εἰς κατώτερόν μου; Δὲν πρέπει νὰ συνεργασθῶ τούτων

τίαν πρέπει νὰ ἐνεργήσω εἰς ἀνατροπὴν του. Ἄλλ' ἐναντίον τοῦ λογισμοῦ τοῦτου ἐπερχόμενος ἄλλος μοι λέγει: Πρῶτος δὲν εἶνε ὁ ἔχων ἀξίωμα ἀνώτερον τῆς ἀξίας, ἀλλ' ὁ ἔχων κατώτερον τῆς ἀξίας ἀξίωμα καὶ μέγας, εἶνε ὅστις, καίτοι εἶνε τῶν πρωτείων ἕξιος, εἶνε ἔτοιμος νὰ κατέλθῃ καὶ μέχρι τῶν ἐσχάτων, ἐὰν τοῦτο ἀπαιτήσῃ ἡ ἐκέργεια ὑπὲρ τοῦ ἀγαθοῦ. Αἰσπάζομαι καὶ τὸν δεύτερον τοῦτον λογισμὸν ὡς θεῖον, καὶ ἀποκρούω τὸν πρῶτον ὡς ἐναντίον. Καὶ ἰδὸν πάλιν ἐν ἄλλῃ περιστάσει ἄλλος λογισμὸς προκίπται λέγων: Εἶσαι ἀνόητος νὰ παραιμῆς τὰ ἴδια καὶ νὰ ἐργάζῃσαι ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ ἀγαθοῦ, εἰς οὗ ἄλλοι καρποῦνται τὰς ὠφελείας, ἐπὶ οὗ ὡς ἀμοιβὴν δέχεται τὰς ὑπονοίας τοῦτου, τὰς ἀντιπράξεις ἐκείνου, τὰς διαβολὰς τοῦ τρίτου καὶ τοῦ ἄλλου τοῦς οὐρανισμοῦς. Ὅχι, ἀντιλέγει, ἀσπαστὸς γενόμενος ὑπὸ τῆς θελήσεώς μου, ἔτερος λογισμὸς. Τὸ ἀληθὲς σωμαίον ἐγκνίται ἐν τῇ ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ ἀγαθοῦ ἐργασίᾳ, καὶ ἀνόητος εἶνε ὁ μὴ τοῦτο κατανοῶν. Εἶνε μικρὸς ὁ χαρακτὴρ ὅστις ἐτοιμῶς ἀποχωρεῖ ἀπὸ τῆς συνεργασίας τοῦ ἀγαθοῦ, ἀξίω ὅτι πρέπει νὰ ἔχη ἕμεσον πάντοτε τὴν ἀμοιβὴν καὶ παρὰ πάντων πάντοτε νὰ χριστοφορῆται, μὴ συνορῶν ὅτι ἂ ὑπὲρ τοῦ καλοῦ ἀγῶν ἔχει μὲν βέβαιον πάντοτε τὸν μισθὸν καὶ ἄληκτον τὴν δόξαν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ πάντοτε ἕμεσον συνήθως συνοδεύεται καὶ ὑπὸ τῶν ἐναντίων, ἵπποτε δ' ἄγει καὶ μέχρι τοῦ σταυροῦ.

Ἀρκοῦσι τὰ τρία ταῦτα παραδείγματα, ἵνα δείξωσιν ἀναλελυμένως τὴν μέθοδον καθ' ἣν ἐκδιώκεται ὁ ἐγωισμὸς ἐκ τῆς καρδίας, καὶ ἐνθρονίζεται ἐν αὐτῇ ὁ Θεὸς τῆς ἀγάπης. Ἡ μέθοδος αὕτη ἐν ἐπὶ λόγῳ συνίσταται εἰς τὸ διακρίνειν τὰς ἐμπνεύσεις τοῦ πανηροῦ πνεύματος, ἐν αἷς ἀνακνέει ὁ ἐγωισμὸς, καὶ ἀποκρούειν αὐτάς, ἀπὸ τῶν ἐμπνεύσεων τοῦ χριστιανικοῦ πνεύματος, δι' οὗ ἀποπνίγεται ὁ ἐγωισμὸς, καὶ ἀσπάζεσθαι αὐτάς. Ἄλλὰ πρὸς τοῦτο δεῖον νὰ ἔχη τις προχείρους τοὺς ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ λογισμοὺς, ἵνα ἀντιπροβάλλῃ αὐτοὺς κατὰ τῶν ἀντιθέτων ἐκείστοτε δεῖον νὰ ἔχη καὶ τὴν δύναμιν τῆς θελήσεως, ὅπως ἀσπάζεται τοὺς ἀγαθοὺς καὶ ἀποκρούῃ τοὺς ἐναντίους τῶν λογισμῶν. Οἱ ἀγαθοὶ λογισμοὶ εἶνε ἡ διδασκαλία τῶν Γραφῶν, καὶ ἔχει τις αὐτοὺς

προχείρους μελετῶν τὰς Γραφάς. Ἡ δὲ δύναμις τῆς βουλήσεως προέρχεται ἐκ τοῦ πνεύματος τοῦ Θεοῦ καὶ κτάται διὰ τῆς προσευχῆς καὶ τῶν μυστηρίων τῆς Ἐκκλησίας.

Συντρίψωμεν λοιπὸν διὰ τῆς μεθόδου ταύτης τὸν ἐγωισμόν, τὸν κακὸν δαίμονα τῆς διαιρέσεως, τῆς ἐριδος, τῆς διαμάχης, καὶ ἔστω σύνθημα ἡμῶν ἡ ἔ ν ο σ ι ε ς καὶ ἡ σ υ ν ε ρ γ α σ ί α πρὸς ἀνάπλασιν καὶ πρόδον τοῦ ἔθνους ἡμῶν ἐν δὲ τῷ ἔργῳ τούτῳ πρέπει νὰ προηγηθῇ ἡ Ἐκκλησία καὶ οἱ περὶ αὐτήν. Διότι ὅταν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἦτις ἔχει ὡς σημαίαν τῆς τοῦ εὐαγγελίου τῆς ἐ ν ὡ σ ε ω ς, δὲν εὐρίσκη τις εἰλικρινὴ ἔ ν ο σ ι ν καὶ σ υ ν ε ρ γ α σ ί α ν, ποῦ τότε θὰ εὐρεθῇ αὕτη ἐκτὸς τῆς Ἐκκλησίας; Ἄνευ τοῦτου πανταχοῦ ἐν ἡμῖν θὰ βασιλεύῃ ἡ διαίρεσις δάκνουτες δὲ ἀλλήλους καὶ κατεσθιόντες, ὑπ' ἀλλήλων θ' ἀναλικώμεθα πρῶτοι δ' ἐνοχοὶ θὰ ὄσιν ἐκεῖνοι οἵτινες ἰστάμενοι παρὰ τὴν θύραν τῆς ἐ ν ὁ τ η τ ο ς καὶ δυνάμενοι νὰ ἀνοίξωσι καὶ νὰ εἰσέλθωσι πρῶτοι, οὔτε αὐτοὶ εἰσέρχονται οὔτε εἰς τοὺς εἰσερχομένους ἐπιτρέπουσι νὰ εἰσέλθωσι. Τὴν ἔ ν ο σ ι ν καὶ τὴν σ υ ν ε ρ γ α σ ί α ν θεωρῶν ὡς μόνον μέσον πρὸς κατορθώσιν τοῦ σκοποῦ του ὁ Σύλλογος τῆς Ἀναπλάσεως πρέπει νὰ ἀναπέμπῃ ἐκείστοτε διὰ τῶν στομάτων πάντων τῶν μελῶν του πρὸς τὸν οὐράνιον Πατέρα ἀνάλογόν τινα πρὸς τὴν τοῦ Χριστοῦ προσευχὴν: Δός, Πάτερ, ἵνα πάντες ἔ ν ὶ μ ε ν καθὼς Σὺ ἐν τῷ Πῶ, καὶ ὁ Πῶς ἐν Σοί, ἵνα καὶ ἡμεῖς ἐν Χριστῷ ἔ ν ὶ μ ε ν, ἵνα ὁ κ ὄ σ μ ο ς π ι σ τ ε ὕ σ η ἦ τ ι Σ ὺ Ἀ ὑ τ ὸ ὕ ἁ π ἔ σ τ ε ι λ α ς.

Κ. Α. ΔΙΑΔΕΙΞΜΑΣ.

ΤΙ ΘΑ ΠΕΡΙΕΧῆ

ΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ ΦΥΛΛΟΝ ΤΗΣ "ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ,"

Τοῦ ἀρχιεπισκόπου Μαντινείας κ. Θεοκλήτου ἄρθρον: περὶ ἠθικῆς.

Τοῦ κ. Ἀχιλλέως Παράσχου ποίημα: ὁ Φοῖνιξ τοῦ Μισολογγίου.

Τοῦ κ. Χαρισίου Παπαμίρκου ἄρθρον: τὰ διδάγματα τῆς ἱστορίας.

Τοῦ κ. Ἰωάννου Σκαλτσούνη τὴν ὑπόθεσιν μελέτην: Τὰ ἐρεῖπια τῆς συγγραφῆς τῶν Ψυχώσεων.

Τοῦ κ. Δ. Μαρίνου καθηγητοῦ Ἐργουπόλεως: Ἡ χριστιανικὴ κοινοκτημοσύνη τέλος.

Τοῦ κ. Μ. Γαλανοῦ ἄρθρον: Ἡ ἀγάπη μακροθυμεῖ, δὲν παροξύνεται.

Τοῦ διευθύνοντος τὴν «Ἀνάπλασιν» ἄρθρον: ὁ κ. Ροῦδης ὑπὲρ τοῦ πνευματισμοῦ ἐν τῷ ἐγκυκλοπαιδικῷ λεξικῷ καὶ ὁ κ. Δαμαλῆς κατὰ τοῦ πνευματισμοῦ καὶ τοῦ κ. Ροῦδου ἐν τοῖς «Καιροῖς».

Τὸ Δ'. κεφάλαιον ἐκ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Ἰακώβου.

Αὐτὰ καὶ ἄλλα θὰ περιέχῃ, ἂν θὰ ἀρκέσῃ ὁ χρόνος τῆς δι' ὅλα εἰ δὲ μὴ, ἄς φυλάξωσιν οἱ φίλοι τῆς «Ἀναπλάσεως» τὴν ὑρεξίν των διὰ τὸ μεθεπόμενον.

ΟΛΩ: ΚΑΙ ΠΡΟΒΑΙΝΟΜΕΝ

Με χαρὴν δὲ ἀναγγέλλομεν ὅτι τὸ περιοδικὸν τοῦ Συλλόγου καθ' ἐκάστην κατακτᾷ καὶ τὴν ἀγάπην τῶν ἐργαζομένων λογίων μας καὶ φιλοτιμοῦνται νὰ τὸ τροφοδοτῶσι μὲ τελειότερα ἀεὶ προϊόντα τῆς διανοίας των, καὶ τὴν ἀγάπην τῶν ἀγαπωστών του, ὡς φαίνεται καὶ ἐκ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ ἐκ Λέσβου Ἀωνόμου, καὶ ἐκ τοῦ καταλόγου νέων συνδρομητῶν, οὗς καθ' ἐκάστην φιλοτιμοῦνται νὰ στρατολογῶσιν ἐκ τῶν φίλων των οἱ φίλοι τῆς Ἀναπλάσεως. Ἐνθροφῶντες αὐτοὶ εἰς τὴν χριστιανικὴν καὶ ἐπιστημονικὴν τράπεζάν της, μεθ' ἡδονῆς γενομένοι τῶν γλυκυσμάτων, τὰ ὁποῖα ἢ μούσα διὰ τῶν εὐνοουμένων αὐτῆς παραθέτει, ἐπιθυμοῦσι νὰ ποιήσωσι καὶ ἄλλους φίλους των μετόχους τοῦ πνευματικοῦ συμποσίου διότι, ὅπου τὸ ἀγαθὸν εἰς πλείονας καὶ κρεῖττονας κυκλοφορῆ, ἐκεῖ αὖξαι καὶ ἡ ἡδονὴ καὶ ἡ ἀπόλαυσις κορυφοῦται. Ἐμπρός, ὦ φίλοι τῆς καλῆς Ἀναπλάσεως ἔ ν ο σ ι ε ς καὶ σ υ ν ε ρ γ α σ ί α πρέπει κατὰ τὸ τρίτον τοῦτο ἔτος νὰ καταστήσωμεν τὴν Ἀνάπλασιν μας, ἢ ὁποῖα δὲν εἶνε ἀτόμου, ἀλλ' εἶνε τοῦ Συλλόγου της, εἶνε τῆς Ἐκκλησίας της, εἶνε τοῦ ἔθνους της, καὶ ἕκαστος ἀναγνώστης της δικαιούται ἐξ ἴσου νὰ τὴν λέγῃ, ὅσον καὶ ἐγὼ ὁ γράφων ταῦτα, ἰδικῆν τον, πρέπει λοιπὸν τὴν «Ἀνάπλασιν» μας νὰ τὴν καταστήσωμεν κυκλοφοροῦσαν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο εἰς 10,000 τοὐλάχιστον ἑλληνικὰς οἰκογε-

νείας. Όμοίως ύλης περιοδικά έν Εύρώπη κυκλοφοροῦσι κατά δεκάδας πολλές χιλιάδων, καί πρέπει νά τό εἴπωμεν χωρίς νά θεωρηθῶμεν κενολογοῦντες ἢ «Αναπλάσις» μας ὡς συντάσσεται εἰς ἐκ τῶν ἐγκριτωτέρων εὐρωπαϊκῶν περιοδικῶν τοῦ εἶδους τῆς. Ἐμπρός λοιπόν ἔνωσις καί σὺν ἔργασίᾳ καί ὑπὲρ αὐτῆς, ἀφοῦ τὰ ἐξ αὐτῆς κέρδη δέν πρόκειται νά πλουτίσωσιν ἕτομα, ἀλλὰ νά τροφοδοτήσωσι τόσα ἐθνωφελῆ ἔργα, τὰ ὅποια ἔχει ἀνεγράψῃ εἰς τὸ πρόγραμμά του ὁ Σύλλογος. Ἡ διάδοσις τοῦ περιοδικοῦ εἶνε θρίαμβος τῶν ἀρχῶν τοῦ Συλλόγου· εἶνε θρίαμβος ὑπὲρ τοῦ ὠραίου ἀγῶνος, τὸν ὅπου ἀγωνίζεται ἢ «Αναπλάσις» ὑπὸ τῆν ἡγεμονίαν τοῦ ἐπιτίμου προέδρου τῆς, τοῦ ἀγαπητοῦ μας Διαδόχου. Ἐμπρός λοιπόν, ἔνωσις καί σὺν ἔργασίᾳ ὑπὲρ τῆς «Αναπλάσεως» μας.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Ἐκ τῶν ἀξιοτίμων κυρίων ἀνταποκριτῶν τοῦ Συλλόγου ἐξητήσαμεν, προκειμένου μετὰ μικρὸν νά δώσωμεν λ/σμὸν εἰς τὴν ὑπὸ τῆς προσεχοῦς γενικῆς συνελεύσεως ἐκλεχθῆσομένην τριμελῆ ἐπιτροπέαν πρὸς ἐξέλεξιν τοῦ ταμείου, ἐξητήσαμεν νά πληροφορηθῶσιν ἡμῶς α.) τίνας τῶν κ.κ. συνδρομητῶν τοῦ περιοδικοῦ ἐπλήρωσαν β.) τίνας καθυστέρησιν ἐτι γ.) νά πέμψωσιν ἡμῖν ὅσα τυχὸν χρήματα ἔχουσιν εἰσπράξει καί δικαιῶται ὁ Σύλλογος νά λαμβάνῃ καί δ.) νά ἐπιστρέψωσιν ἡμῖν τὰς ἀποδείξεις ἐκείνων οἵτινες δὲν ἤθελον πληρῶσαι μέχρι τέλους Νοεμβρίου, 12 Δεκεμβρίου. Παρὰ δὲ τῶν συνδρομητῶν τῶν διαμενόντων εἰς τόπους, ἐνθα ὁ Σύλλογος δὲν ἔχει ἀνταποκριτῆν, καί παρὰ τινῶν καθυστεροῦντων, ἐξητήσαμεν δι' ὑπομνήσεως ἐν τῷ περιοδικῷ ἢ καί δι' ἰδίᾳ ἐπιστολῆς ἢ δελταρίου τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποχρέωσός αὐτῶν, δηλοῦντες ὅτι δύναται νά πέμψωσι πρὸς ἡμῶς τὴν συνδρομὴν τῶν ἐντὸς ἐπιστολῆς ἐγκλείοντες ταχυδρομικὴν ἐπιταγὴν ἢ χαρτονομίσμα οὐλοδήποτε εὐρωπαϊκοῦ κράτους. Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς τοὺς κ.κ. συνδρομητὰς, οἵτινες σπεύδουσι νά ἐκπληρώσωσι τὴν πρὸς τὸν Σύλλογον μικρὰν αὐτῶν χρηματικὴν ὑποχρέωσιν καί τοὺς κυρίους ἀνταποκριτὰς, οἵτινες παρέσχον ἡμῖν ἤδη τὰς ζητηθῆσας πληροφορίας, καί τοὺς ἄλλους, οἵτινες ἐντὸς τῆς ὁρισθείσης προθεσμίας βεβαίως θέλουσι πράξει τὸ αὐτὸ, τὸ ἔργον τοῦ Συλλόγου ὑποστηρίζοντες καί εἰς ἡμῶς παρέχοντες τὴν εὐκολίαν τῆς τακτοποιήσεως τῶν διπλοτύπων ἀποδείξεων, ὅπως ἐκπληρώσωμεν ἐν τάξει καί εὐλαβῶς τὰ πρὸς τὸν Σύλ-

λογον καί τὴν ἐξελεγκτικὴν ἐπιτροπὴν καθήκοντα ἡμῶν.

Ἐν Ἀθήναις 1 Δεκεμβρίου 1889.

Οἱ ταμίαι
 ΑΚΡΙΒΟΣ ΑΚΡΙΒΟΥ
 Κ. Ν. ΜΑΔΙΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Ν. Μ. Κυπριαίαν, τὰ διὰ Χ. χρήματα ἐδόθησαν εἰς ταμίαν Ἐγράφημεν κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν σας εἰς ἀφοσιώσεως. — κ. Γ. Σ. Νέων. Ἐγράφημεν ἐπιστολὰς ἐπιζητοῦμεν ἔγκριστον καί κατέλληλον ἐνέγγισον. εἰς τὸν κ. Γ. Κ. διὰ γράψωμεν, ὅταν ἔλθῃ αὐτὰς κληρονομήσῃτε περὶ τούτου, παρακαλοῦμεν. — κ. Σ. Ρ. εἰς Σουλεῖα συνδρομητὰ ἐνεγράφησαν ἔχετε τὰς εἰχαριστίας τοῦ Συλλόγου δι' ἀποτελεσματικὰς ἐνεργείας σας. — κ. Ν. Ρ. Ἀγίων ἔχετε δίκαιον. — κ. Ν. Π. Ὀδησσὺν 2 συνδρομὰ ἐλήφθησαν εὐχαριστοῦμεν. — κ. Χρ. Ν. Ταύλας ἐπιζητοῦμεν εἰς ἐνεργειῶν σας ἢ συνδρομὴ δὲν εἶνε διὰ μόνον τὸ περιοδικόν, εἶνε ἐνεργητικὴ ἀρωγὴ καί πρὸς τὰ ἔργα τοῦ Συλλόγου· ὅταν δώσῃτε νά ἐνεργῆ ταῦτα, διὰ εἴχητε πλεονάζοντα πρῶτον. — κ. Θ. Γ. Τήρων χρήματα ἐλήφθησαν εὐχαριστοῦμεν ἐπιζητοῦμεν ὅτι καί ἄλλοι διὰ προστιθέτω συνδρομητὰ διὰ τῶν ἐνεργειῶν σας καί τοῦ κ. Διοδώρου. — κ. Σ. Α. Διόνηρον Ἐγράφημεν. — κ. Σ. Α. Ἐρμούπολιν εὐχαριστίας ἠθέλωμεν ἀποδέχασθαι ὅμοια φιλοπονηματὰ σας. — κ. Γ. Η. Κ. Ἐγράφημεν. — κ. Σ. Περσ. Καλλιπῶν συνδρομὴ σας ἐλήφθη γράφημεν. — κ. Α. Σ. Ἀλεξάνδρειαν Ἐγράφημεν διὰ γίνῃ τῆσθε; χρήματα 2 συνδρομὰ ἐλήφθησαν. — Φιλοπονητῶν Ἀγγέλιον ἐπιστολὴ σας ἐλήφθη ἢ ἀπὸ ἡμῶν κατεβίβλων ἐδήλωσαν ὅτι πᾶσι εἰς τὸ ἐξῆς πῆμματα εἰς λογαριασμὸν σας. — Α. Α. Σ. Μοσιλήρον περιερίτωμεν. — Γ. Ν. Ζ. Καθα Ἀγίου συνδρομητῶν. — κ. Γ. Α. Κέρως 10 συνδρομὰ ἐλήφθησαν Ἐγράφημεν εὐχαριστοῦμεν. — κ. Α. Π. Α. Φέρεαλα συνδρομὴ σας ἐλήφθη εὐχαριστοῦμεν. — κ. Γ. Ν. Α. Χενάε 8 συνδρομὰ ἐλήφθησαν Ἐγράφημεν εὐχαριστοῦμεν. — κ. Μ. Ἀγίων ἐπιστολὴ καί διατριβὴ σας ἐλήφθη ἐνεγράφησαν πᾶσι ἐν τάξει. — Γ. Γ. Α. Χάλκην τόμοι ἐλήφθησαν. — κ. Γ. Η. Βραϊλῶν ἐπιστολὴ σας ἐλήφθη. — Περσ. Ἀγ. Σ. Ν. Βενετῶν Ἐγράφημεν. — κ. Γ. Παπ. Μενοσσοῦν χρήματα 4 συνδρομῶν ἐλήφθησαν εὐχαριστοῦμεν ἐπιζητοῦμεν ὅτι διὰ ἑκακοκοντήσῃτε τὰς ἐνεργείας χάριν τῆς «Αναπλάσεως» Ἐγράφημεν — κ. Χρ. Α. Σ. καί Γ. Οὐλ. Ἀγίων. Η. Α. Χαλκίς. Χ. Μ. Τηρόπολιν συνδρομὴ σας ἐλήφθη εὐχαριστοῦμεν. — κ. Α. Α. Κ. Κόρινθον 15 δρ. ἐλήφθησαν εὐχαριστοῦμεν. — κ. Γ. Η. Σόμην ἐπιστολὴ σας ἐλήφθημεν συνδρομητὰς ἐνεγράφημεν εὐχαριστοῦμεν δι' ἐνεργεῖας προσπαθείας σας. Ὁ λογαριασμὸς διὰ διαδόσεως τῆς «Αναπλάσεως» ἐν μίῳ τῶν συμπλητῶν του διπλῶς ἐνεργεῖ α.) ἀπὸ τῶν τῶν συμπολίτας του συντελῶν διὰ τοιοῦτον δημοσιώματος εἰς ἀνάπτυξιν αὐτῶν καί εἰς σχηματικὴν στεροῦν χρηστικῶν πεποιθήσεων ἔνευ προλήψεων καί φαντασμάτων. Τιοῦται δὲ πεποιθήσεις, γίνονται σωτήριον φῶς διὰ τὸν πραγματικὸν βίον καί διατῆ ἡδονῶν εἰς κρείττονα μέλλοντα β.) ἐνεργεῖ αὐτὸν τὸν Σύλλογον συντηροῦμενον διὰ τῶν τοιοῦτων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον συνδρομῶν καί προαγόμενον εἰς διάπτυξιν κρείττονων ἔργων. — κ. Α. Η. Κομοπῆ γράφημεν εἰσθε ἐξέπαινος διὰ τὴν ὑπὲρ τοῦ κηρύγματος πράξασί σας. — Ἐρομόναχον κ. Σερ. Ἀγγέλιον γράφημεν.